

SPRAVODAJCA

ŽILINSKEJ UNIVERZITY V ŽILINE

1/2023

JANUÁR - FEBRUÁR 2023

ROČ. XLI

OBSAH

6 Snažím sa žiť naplno

Prvá žena preškolená v Dubaji z pozície druhého pilota na pozíciu kapitána lieta pre Flydubai už 13 rok. Rozprávali sme sa s Andreou Deckou, našou absolventkou z leteckej katedry Fakulty PEDAS UNIZA. Nielen o silných zážitkoch a špeciálnych priblíženiach v údoliach v blízkosti kopcov v Nepále a v Afganistane, ale aj dobrodružnej ceste za splneným snom.

OBSAH

- 3 EDITORIÁL
- 4 REKTORÁT INFORMUJE
- 5 ALIANCIA PIONEER PODALA PROJEKT EURÓPSKÝCH UNIVERZÍT
- 5 NOVÝ DOCENT
- 5 ZASADNUTIE AKADEMICKÉHO SENÁTU UNIZA
- 6 ROZHOVOR - SNAŽÍM SA ŽIŤ NAPLNO
- 9 UNIVERZITY V CENTRÁLE B&R
- 9 MEDZINÁRODNÁ ŠTUDENTSKÁ KONFERENCIA
- 10 CEBMI – ONLINE PORTÁL BIOMEDICÍNSKEJ A MEDICÍNSKEJ INFORMATIKY
- 11 SÚČASNÉ ASPEKTY FILOLÓGIE XIII
- 11 SEVENTY
- 12 DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ FBI UNIZA 8. 2. 2023
- 13 MEDZINÁRODNÉ PODUJATIA PRE AKADEMICKÚ A VEDECKÚ KOMUNITU
- 14 KOLEKTÍVNA ZMLUVA 2023-2024
- 15 ODMENY VÝSKUMNÍKOM
- 16 24. REPREZENTAČNÝ PLES UNIZA
- 18 ROZHOVOR- PREDSTAVIVOSŤ JE DÔLEŽITEJŠIA AKO VEDOMOSTI
- 21 FEIT ROZŠIRUJE SPOLUPRÁCU S FNsP V ŽILINE
- 22 26. ROČNÍK KONFERENCIE SEMDOK
- 22 THE SECOND INTERNATIONAL WORKSHOP ON ACESYRI
- 23 REZILIENČNÝ PRÍSTUP V MEDZIKULTÚRNEJ PRÍPRAVE BUDÚCICH UČITEĽOV
- 23 PODPORA PSYCHICKEJ ODOLNOSTI DETÍ A DOSPELÝCH
- 24 UNIZA MEDZI TOP 12 INŠTITÚCIAMI V PROJEKTE ETWINNING
- 25 MEDZINÁRODNÉ OCENENIE ODBORNÍKOV
- 26 ANKETA
- 28 OSTANÚ V NAŠICH SPOMIENKACH
- 29 NAJPRÉDÁVANIEŠIE PUBLIKÁCIE
- 30 MEDIÁLNY TRÉNING NA FAKULTE HUMANITNÝCH VIED JE PREPOJENÝ S PRAXOU
- 30 MEDART 2.0 – RETROSPEKTÍVNA BUDÚCNOSŤ
- 31 ZIMNÉ TELOVÝCHOVNÉ SÚSTREDENIA 2023
- 32 OTVORENÉ MAJSTROVSTVÁ UNIZA V ALPSKOM LYŽOVANÍ A SNOUBORDINGU

18 Rozhovor s emeritným prof. Dobruckým

Nielen výskumný a akademický pracovník, ale aj človek z praxe, elektrotechnik, hudobník a stále aktívny lyžiar. Emeritný profesor Branislav Dobrucký je človek z praxe, na UNIZA prišiel po 20 rokoch v Elektrotechnickom výskumnom a vývojovom ústave EVPÚ Nová Dubnica. Riešil štátne úlohy, zaviedol nové technológie vo výučbe a pripravil študijný program autotronika. Sú za tým i jeho skúsenosti z EÚ projektov na univerzitách v Londýne, Katánii a Helsinkách...

16 Reprezentačný ples UNIZA

Slávnostný, veselý i jubilejný - 24. Reprezentačný ples Žilinskej univerzity v Žiline sa uskutočnil pri príležitosti osláv jej 70. narodenín. Nádherne dámy a galantní páni žiarili na tanečnom parkete v sprievode energicky povzbudzujúcej kapely Happyband Orchestra s projektom Abbashow. Nechýbalo ani precítené vystúpenie klavírneho tria ŠKO a dych berúce číslo akrobatických tanečníčok skupiny Vertigo.

Vydáva:

Žilinská univerzita v Žiline

Redakcia:

výkonná redaktorka:

Mgr. Adriana Valentovičová,

foto: Cyril Králik,

grafika: Mgr. Andrej Kurečka,

predseda redakčnej rady:

prof. Ing. Jozef Ristvej, PhD., prorektor UNIZA.

Členovia redakčnej rady:

FPEDAS: doc. Ing. Jarmila Sosedová, PhD.,

SjF: prof. Ing. Eva Tillová, PhD.,

FEIT: doc. PaedDr. Peter Hockicko, PhD.,

SvF: Ing. Petra Bujňáková, PhD.,

FBI: Mgr. Valéria Moricová, PhD.,

FRI: doc. Mgr. Jakub Soviár, PhD.,

FHV: PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD.,

Rektorát: Mgr. Adriana Valentovičová,

ÚTV: PaedDr. Ľudmila Malachová,

ÚCV: Ing. Martina Kardošová.

Foto na obálke:

Ondřej Trnka: 24. Reprezentačný ples UNIZA

Príspevky posielajte na:

e-mail: spravodajca@uniza.sk

Uzávierka nasledujúceho čísla je

6. apríla 2023

Vychádza ako dvojmesačník (okrem
prázdnin). **Nepredajné!**

Vyšlo: Február 2023

Tlač:

EDIS-vydavateľstvo UNIZA

Registrácia MK SR EV 4394/11

ISSN 1339-4134

**Redakcia si vyhradzuje právo
na úpravu rukopisov.**

Adresa vydavateľa: Univerzitná 8215/1,
010 26 Žilina, IČO: 00397563

ČÍTAJTE AJ ONLINE

EDITORIÁL

Jozef Ristvej
prorektor pre medzinárodné
vzťahy a marketing UNIZA

Medzinárodná spolupráca naberá na
význame aj v post-covidovom čase

„V rámci internacionalizácie je po-
trebný stále aktívnejší prístup všet-
kých členov akademickej obce!“

Medzinárodná spolupráca je dôleži-
tá pre každého akademického, ale
aj vedeckovýskumného pracovní-
ka, študenta a univerzitu ako celok.
V dnešnom globalizovanom svete
nemôžeme ostať uzavretí iba sami
do seba. Môžeme hrdlo konštatovať,
že naša univerzita patrila a aj patrí
k tým akademickým inštitúciám, kto-
ré si uvedomujú dôležitosť a perspek-
tívu medzinárodnej spolupráce nielen
v rámci vzdelávania, ale aj v rámci ve-
deckovýskumnej spolupráce. Na Slo-
vensku sme dlhodobo na popredných
miestach v oblasti programov medzi-
národných výmen v rámci programu
Erasmus+, CEEPUS či vo vedeckový-
skumných činnostiach, kde riešime
viacero projektov medzinárodnej spo-
lupráce, ako aj viacero aktuálnych ve-
deckovýskumných úloh.

V rámci úloh medzinárodnej spolu-
práce dotahujeme v tomto čase po-
dávanie projektov Erasmus+ na pod-
poru mobilit a projektov na podporu

medzinárodnej spolupráce, prebie-
hajú výbery mobilit najmä študentov
a postupne sa rozbiehame do sveta
na mobility. Tento rok sme opätovne
reflektovali aj na prestížnu výzvu eu-
rópskych univerzít, sme v konzorciu s
názvom Pioneer, pod vedením Univer-
zity Gustáva Eiffela v Paríži a s part-
nermi, najmä technickými univerzi-
tami z Lisabonu, Helsínk, Kolína nad
Rýnom, Benátok, Bredy, Huelvy, Zlína
a pridruženého partnera z Bernu. Po-
stupne tiež očakávame vyhodnotenia
výziev týchto a ďalších projektov.

V rámci medzinárodného týždňa, kto-
rý sa uskutoční v týždni po 17. 4., je na-
ším zámerom tento rok prepojiť naše
medzinárodné partnerstvá s podtitu-
lom „Význam internacionalizácie v po-
stcovidovom čase“, diskutovať bude-
me s našimi partnermi z celej Európy
o štúdiu a sťažach v zahraničí, me-
dizinárodnej spolupráci a internacio-
nalizácii ako takej. Práve prepojenie
úspešných mobilit našich pedagógov,
do motivovania stále nových študen-
tov, považujem za kľúčové pre bu-
dúcnosť internacionalizácie na našej
inštitúcii.

Rok 2023 sa bude pre nás niesť najmä
v znamení 70. výročia našej univerzity.
Je to úctyhodné jubileum, ale aj zod-
povednosť a záväzok pre nás všetkých
k propagácii dobrého mena UNIZA.

Som veľmi rád, že postupne pribúda-
jú jednotlivé podujatia aj s logom 70.
výročia. Dôležitým medzníkom v osla-
vách bude aj 24. jún, kedy opätovne
otvoríme univerzitu ako celok, pre ši-
rokú verejnosť.

Prajem všetkým veľa entuziazmu
a pracovnej energie do roku 2023,
veľa podnetov do diskusií na konfe-
rencie, semináre a ďalšie aktivity, kde
sa postupne rozbiehame... nezabúdaj-
me preto aj na význam a potrebu inter-
nationalizácie.

-Per Aspera ad Astra-

KOLEKTÍVNA ZMLUVA

Kolektívna zmluva medzi Odborovým zväzom a UNIZA bola podpísaná na dva roky 2023-2024. O jej benefitoch informuje Mgr. Eva Špániková, predsedníčka Univerzitnej odborovej organizácie pri UNIZA, na strane 14. ●

UNIZA RIEŠI V PROJEKTE TEF-HEALTH MEDICÍNSKE DÁTA A UMELÚ INTELEGENCIU

Univerzita pokračuje vo vedeckovýskumnej činnosti v oblasti medicíny a umelej inteligencie. Je súčasťou projektu TEF-Health, Testovanie a experimentálne zariadenia v zdravotníctve, v ktorých je aplikovaná umelá inteligencia a robotika. Ide o päťročný projekt v hodnote takmer 60 miliónov eur, podaný v rámci výzvy DIGITAL – program EÚ pre digitálnu Európu. Dáta pomáhajú liečbe a biomedicínsky výskum vďaka nim napreduje. Najnovšie poznatky sa dosiahnu rýchlejšie a efektívnejšie v prospech pacienta. ●

KIA SLOVAKIA PODPÍSAVA MEMORANDUM SO ŽILINSKOU UNIVERZITOU

Prezident a výkonný riaditeľ Kia Slovakia Geon Won Shin a Ján Čelko, rektor UNIZA, podpísali na pôde UNIZA spoločné memorandum. Podpisom memoranda formálne začíname spoluprácu, ktorá obom stranám prinesie mnohé benefity v oblasti vzdelávania, vedy a výskumu. Podporí sa tvorivá činnosť študentov pri vypracovávaní bakalárskych, diplomových i doktorandských prác, bezplatné stáže, prax alebo aj platené štipendiá. ●

VELVYSLANEC SPOJENÝCH ŠTÁTOV AMERICKÝCH NA UNIZA

Koncom januára nás navštívil Gautam Rana, veľvyslanec Spojených štátov amerických. Pri príležitosti návštevy nášho mesta a regiónu nevynechal ani UNIZA. V jubilejnom 70. roku jej zaželel všetko najlepšie, skvelú budúcnosť a stále napredovanie. ●

ALIANCIA PIONEER PODALA PROJEKT EURÓPSKÝCH UNIVERZÍT PROSTREDNÍCTVOM VÝZVY ERASMUS+

TEXT **MARCELA BARČÁKOVÁ** FOTO **ALIANCIA PIONEER**

Aliancia PIONEER sa počas roka rozrástla o nových členov, ktorí sa mali možnosť osobne stretnúť a spoznať na pracovnom stretnutí 10. a 11. januára 2023 v Paríži. Stretnutie bolo príležitosťou na výmenu názorov, diskusie a prípravu projektu PIONEER. Novými partnermi Aliancie sa stali Avans Hogeschool – University of Applied Sciences (NL), Universidad de Huelva (ES), Università Iuav di Venezia (IT), Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (CZ) a Berner Fachhochschule (CH) ako pridružený partner, čím veľmi pestro doplnili pôvodné zloženie Aliancie.

Pracovné stretnutie v Paríži prebehlo úspešne a viedlo k dokončeniu návrhu projektu, ktorý nesie podtitul Aliancia PIONEER – univerzity pre potreby inkluzívnych, udržateľných a odolných miest. Projekt bol úspešne podaný k 31. januáru 2023. Výsledky sa očakávajú v priebehu mája až júna tohto roku. Spolupráca medzi partnermi pokračuje aj po podaní projektu, a to nielen v rámci projektu PIONEER, no taktiež v rámci iných spoločných projektov, Medzinárodných týždňov, vzájomných výmen a návštev.

Najväčším prínosom Aliancie PIONEER je spojiť a prepojiť 10 popredných národných inštitúcií, ktoré sa navzájom dopĺňajú. Poskytujú vzdelanie viac ako 130 000 študentom so 16 000 učiteľmi a zamestnancami rozmiestnenými v 34 kampusoch a 16 regiónoch. Môžu sa pochváliť jedinečnou kombináciou vedeckých a odborných vzdelávacích oblastí, ktoré pokrývajú širokú škálu disciplín, ktoré sú potrebné na riešenie výziev miest interdisciplinárnym spôsobom, pričom spájajú vzdelávanie a výskum v oblasti technických vied, informačných technológií, strojárstva, elektroenergetiky, architektúry, urbanistiky, sociálnych vied, humanitných vied, umenia, verejné správy, bezpečnosti a ďalších. ●

NOVÝ DOCENT

TEXT **JANKA MACUROVÁ**,
ODDELENIE PRE VEDU A VÝSKUM

Oddelenie pre vedu a výskum Rektórátu Žilinskej univerzity v Žiline oznamuje, že rektor Žilinskej univerzity v Žiline prof. Ing. Ján Čelko, CSc. udelil s účinnosťou od 15. decembra 2022 vedecko-pedagogický titul docent Ing. Patrikovi Hrkútovi, PhD. z Fakulty riadenia a informatiky UNIZA v odbore habilitačného konania a inauguračného konania aplikovaná informatika.

K získanému titulu srdečne blahoželáme. ●

ZASADNUTIE AKADEMICKÉHO SENÁTU UNIZA

15. 12. 2022
23. zasadnutie AS UNIZA

30. 1. 2023
24. zasadnutie AS UNIZA

SNAŽÍM SA ŽIŤ NAPLNO

TEXT ADRIANA VALENTOVIČOVÁ

FOTO ANDREA DECKÁ

Prvá žena preškolená v Dubaji z pozície druhého pilota na pozíciu kapitána lieta pre Flydubai už 13-ty rok. Rozprávali sme sa s Andreou Deckou, našou absolventkou z leteckej katedry Fakulty PEDAS UNIZA. Nielen o silných zážitkoch a špeciálnych priblíženiach v údoliach v blízkosti kopcov v Nepále a v Afganistane, ale aj dobrodružnej ceste za splneným snom.

• **Koľko vás bolo v ročníku, keď ste študovali a koľko z vás bolo žien? Ukončili ste odbor letectva všetci? Aké náročné bolo pre vás štúdium odborne, prípadne finančne?**

Na UNIZA, vtedajšej Vysokej škole dopravy a spojov v Žiline, som absolvovala denné štúdium v rokoch 1992-1997. Na leteckej katedre sme mali dva odbory - jeden ekonomický a druhý pilotný. Ja som navštevovala pilotný odbor. Ten sa líšil od ekonomického vlastne len pilotným výcvikom navyše. V celom ročníku nás bolo 33, z toho 4 dievčatá, v pilotnom odbore som bola jediné dievča.

Najnáročnejšie na pilotnom štúdiu bolo pre mňa zabezpečiť financie na lietanie, aj keď v porovnaní so súčasnou dobou výcvik nebol zďaleka tak finančne náročný. Pomohli čiastočne úspory rodičov a čiastočne brigáda v zahraničí.

• **Prečo ste sa rozhodli študovať na UNIZA letectvo? Zvažovali ste aj iné vysoké školy/univerzity, prípadne iné zameranie ako pilotka? Čo bolo najlepšie na štúdiu a čo naopak, bolo ťažké? Čo z toho vám pomohlo v praxi najviac?** Lietaniu som sa venovala už od 15-tich rokov, odkedy som lietala na vetroňoch (bezmotorových lietadlách) v miestnom

aeroklube. Takže študovať letectvo bolo pre mňa prirodzeným krokom. Zvažovala som aj štúdium cestovného ruchu v Banskej Bystrici, ale bolo to skôr kvôli rodičom, ktorí z mojej lásky k letectvu moc nadšení neboli. Taktiež to bol môj záložný plán, ak by ma nevzali na leteckú katedru v Žiline. V tom čase sa tam hlásilo myslím okolo 750 záujemcov a brali maximálne 35.

Na štúdiu bolo najlepšie lietanie a bavili ma tiež odborné predmety ako meteorológia, aerodynamika, konštrukcia lietadiel, letiska... Tým, že sme boli len malá skupina študentov, tak štúdium odborných predmetov bolo takmer private, naši prednášajúci nás poznali, vedeli, kto má aké slabiny, ale aj silné stránky, kde treba pritlačiť a kde pomôcť. Štúdiom som prechádzala pomerne hladko, pretože predmety, ktoré sa dali logicky pochopiť a odôvodniť ma bavili, skôr ťažšie je pre mňa látka, ktorá sa musí "nadrilovať". Na ťažké alebo extra náročné chvíle si nespomínam.

Časom prichádzali v živote náročnejšie prekážky, čiže ak aj boli náročné chvíle, tak nejak vybledli v mojich spomienkach.

• **Čo vás najviac fascinovalo na tomto štúdiu, potom praxi, práci pilotky?**

Myslím, že to bola pre mňa obrovská výzva, pretože v tom čase lietal v Československu len minimum žien a komerčne na Slovensku nelietala žiadna. Mnohí ľudia ma odrádzali, dokonca aj moji rodičia, že je to nespílitelný sen. Ja som bola však fascinovaná leteckým prostredím a samotným lietaním a vedela som, že je to to jediné, čo chcem robiť a verila som, že to dokážem.

Ten pocit, keď zdvihnete 80 tonové lietadlo do vzduchu a dokážete ho riadiť, je nádherný.

• **Ako sa vyvíjala vaša kariéra po ukončení štúdia ďalej? Kedy nastal bod zlomu, rozhodnutie, kam ísť, kde pracovať, cestovať, žiť?**

Po ukončení štúdia nastalo celkom náročné obdobie, pretože letectvo bolo v útlme, ísť do zahraničia za leteckou profesiou v tom čase bez praxe takmer nemožné, ešte nebola doba nízkonákladových spoločností a štátni leteckí dopravcovia naberali iba pilotov z vlastných krajín. U nás vtedy fungoval len Tatra Air s 3 lietadlami a Air Slovakia. Po čase vznikli Slovenské aerolínie.

Nastúpila som do spoločnosti Tatra Air, ale bohužiaľ do kancelárie, keďže v

a nasledovne výcvikom na pozíciu kapitána. Môj manžel v tom čase lietal pre Turkish airlines v Istanbuli, odkiaľ za mnou a za synom dochádzal.

Letecký svet je pomerne malá a uzatvorená komunita a záleží kedy a kde sa objaví pracovné možnosti. Piloti väčšinou idú tam, kde sa môžu zamestnať a nerozhodujú ani tak o krajine. Máme mnohých kolegov, ktorí začínali lietaním a získali skúsenosti lietaním v Afganistane alebo Papui Novej Guineji...niekedy proste nemáte moc na výber.

• **Zaujímavosť, odlišnosť, výnimočnosť vašej profesie?**

V našej profesii sa musíte neustále vzdelávať, 2x do roka máme simulátorový tréning núdzových situácií a preskúšanie, každý rok musíme absolvovať lekárske prehliadky. Ak niečím z toho neprejdeme úspešne, nemôžeme lietať. Nemáme povolenú viactypovosť lietadiel, čiže ak máte typovku na B737, tak nemôžete súčasne lietať aj napr. B767, alebo iný boeing či airbus, alebo iné... Na každý typ lietadla je špeciálny teoretický, simulátorový aj praktický výcvik. Ak na danom type nejaký čas nelietate, vaša licencia naň prepadá. V tom je veľký problém, pokiaľ ste nejaký čas bez práce...

Okrem toho potrebujete špeciálny výcvik a ďalšiu licenciu pre vzlety a pristátia za nízkej dohľadnosti.

Taktiež niektoré náročné letiská vyžadujú špeciálnu kvalifikáciu a simulátorový výcvik, také je v našej spoločnosti Kathmandu a Soci.

• **Aká je konkrétne vaša pracovná náplň dnes, ako často a kde lietate, kde pracujete? V roku 2011 ste sa stali kapitánkou dubajskej leteckej spoločnosti...**

V súčasnosti už 13 rokov pracujem pre leteckú spoločnosť Flydubai ako kapitán boeingu B737 NG a MAX. Ak by ste si spravili kružnicu so stredom v Dubaji a polomerom cca 4 300 km, tak lietame do väčšiny krajín vo vnútri kružnice.

Lietame väčšinu európskych krajín od Čiech a Rakúska na východ, v Afrike napr. Tanzániu, Ugandu, Etiópiu, Sudán, Južný Sudán, Egypt..., blízky východ: Izrael, Saudská Arábia, Oman, Jordánsko, Irán, Irak, do minulého roka a čoskoro opäť aj Afganistan. Ďalej na východ Pakistan, India, Nepál, Bangladéš, Maledivy.

• **Ako vyzerá váš pracovný kalendár? Deň, mesiac, rok, sezóna?**

Každá spoločnosť to má nastavené trochu inak. Naš pracovný kalendár sa delí skôr na mesiace, kedy okolo 20-teho vydá plánovacie oddelenie rozdeľovník

na nasledujúci mesiac, kde mám rozpis letov, ktoré budem lietať. Sezóna je u nás celoročne, lietame aj sviatky, víkendy, noci, Vianoce, Silvestra.... Dovolanky si plánujeme rok vopred, v každom momente môže mať dovolenku len určitý počet pilotov, aby nebola narušená prevádzka. Tým pádom, ak sa vám podarí mať dovolenku v lete, tak cez Vianoce alebo iné školské prázdniny ju nemáte.

"Sezóna je u nás celoročne, lietame aj sviatky, víkendy, noci"

Pracovný deň, alebo skôr služba (keďže lietame veľa v noci), nám začína hodinu pred odletom, keď sa posádka stretne na briefingu. Tam si piloti prejdeme letový plán, počasie, stav lietadla a všetky ďalšie informácie k letu a potom spolu so stewardmi, ktorí mali vlastný briefing, odchádzame do lietadla cez pasovú a bezpečnostnú kontrolu. Tam lietadlo pripravíme na odlet. Naplní sa potrebné množstvo paliva, skontrolujeme lietadlové dokumenty, naprogramujeme trať do navigačného systému lietadla, urobíme checklisty, krátky briefing odletovej trate a postup v prípade núdze, podľa loadsheatu (nákladového listu) urobíme výpočty nastavenia výkonu motorov a rýchlosti na vzlet... medzitým nastupujú cestujúci, ktorých potom privítam a dám im základné informácie. Naštartujeme motory, urobíme ďalší checklist a rolujeme na vzlet (veľmi zjednodušene zhrnuté).

• **Deň, na ktorý nezabudnete? Silný zážitok z lietania, na ktorý nezabudnete alebo iný výnimočný pracovný deň.**

Dalo by sa povedať, že každý let je výnimočný. Určite je nezabudnuteľný môj úplne prvý let s cestujúcimi na palube, potom prvý let v pozícii kapitán, keď veľíte a zodpovedáte za celý let, lietadlo, cestujúcich a posádku.

Ďalší nezabudnuteľný let bol roky dozadu s mojím nastávajúcim manželom,

"V našej profesii sa musíte neustále vzdelávať, 2x do roka máme simulátorový tréning núdzových situácií a preskúšanie"

tom čase nepotrebovali nových pilotov. Pracovala som tam 2 roky a keď to konečne vyzeralo, žeby som mohla začať pre nich lietať, tak firma bola nútená ukončiť prevádzku. Potom som chvíľku pracovala v Air Slovakií, ale zlom prišiel až vo februári 2000, keď ma zamestnala spoločnosť Fischer Air, kde som nastúpila do funkcie druhého pilota a získala typovku na Boeing 737-300. Po bankrote Fischer Air v decembri 2005 som aj s manželom nastúpila do spoločnosti SkyEurope, o 2 roky neskôr sme získali obaja prácu v Škótsku pre spoločnosť Globespan. V novembri 2009 som nastúpila do spoločnosti Flydubai v Dubaji, kde som o rok a pol neskôr prešla náročným výberovým konaním

keď sme spolu leteli a pristávali v Aberdeene za veľmi zlých poveternostných podmienok. Silné zážitky mám aj z Kathmandu v Nepále, kde letíme špeciálne priblíženie v údolí v blízkosti kopcov, zaujímavé prílety sú v Afganistane do Kábulu alebo Bagramu. Našťastie som nezažila žiadne veľké technické poruchy, väčšinou len drobnosti. Často sa náročné dni spájajú hlavne so zlým počasím.

• **Ako sa dotkla koronakríza vašej kariéry pilotky? Lietali ste aj počas nej? Veľa zamestnancov leteckých spoločností prišlo o prácu...**

Ako každú leteckú spoločnosť aj nás koronakríza zasiahla. Našťastie naša spoločnosť zamestnancov neprepustila, ale boli zredukované platy. Prvé dva mesiace sa nelietalo vôbec, potom poľnohospodárne sme začali prepravovať hlavne náklad a teraz lietame viac ako pred koronou.

• **A ako to bolo v období štrajkov zamestnancov leteckých spoločností, ovplyvnili vaše pracovné pôsobenie nejako?**

Štrajky zamestnancov leteckých spoločností na nás veľký vplyv nemali. V SAE sú štrajky aj odbory nelegálne.

• **Ako vás pripravila UNIZA na povolanie pilotky? V čom bola/je univerzita jedinečná a kde mala/má naopak rezervy?**

Na prácu pilota nie je bezpodmienečne nutná univerzita, vyžadujú to len niektoré spoločnosti. V súčasnosti väčšina pilotov robí pilotný výcvik v súkromných leteckých školách po celom svete. V tomto je UNIZA výnimočná, pretože študujete univerzitu a zároveň si robíte pilotný výcvik.

Čo mne osobne chýbalo a študovala som to až v praxi, bolo napr. CRM (crew resource management), psychológia. Ur-

čite by pomohlo, keby sa niektoré odborné predmety vyučovali v angličtine, ktorá je hlavným jazykom letectva. Taktiež by bolo dobré pripraviť študentov na náročné pohovory v leteckej spoločnosti. Tie sú mnohokrát veľmi komplikované a obsahujú napr. psychologické, odborné, jazykové, postrehové a pamäťové testy.

Mne osobne by sa ako študentke veľmi páčilo, keby škola umožnila a pomohla zorganizovať interships v rôznych spoločnostiach, aby študenti mali predstavu ako to v praxi funguje. Či nakladanie lietadla, checkin, plánovanie, alebo výroba lietadiel vo fabrike...

• **Čo všetko okrem vášho vzdelania a talentu vám pomáha na ceste k ďalšiemu profesionálnemu rastu? Ako a dokedy sa dá rozvíjať vo vašom povolení?**

Manžel a podpora a pochopenie rodiny. Žiť z podstaty sa nedá. Neustále sa meniace postupy, nové vybavenia lietadiel, pravidelne simulátory, školenie a noví kolegovia vás neustále nútia sa vzdelávať. Rozvíjať sa môžete až do dôchodku, do ktorého odchádzame vo veku ako ostatní pracujúci.

• **Koľko žien, pilotiek poznáte? Je to udržateľné s projektom rodina alebo osobným vzťahom, aké skúsenosti majú vaše kolegyně a vy osobne?**

Žien pilotiek poznám niekoľko, s niektorými som letela, v nasej spoločnosti je cca 5 % žien z celkového počtu pilotov, čo je oproti iným spoločnostiam nadpriemer. Keď som nastúpila do Flydubai,

"Mne osobne by sa ako študentke veľmi páčilo, keby škola umožnila a pomohla zorganizovať interships v rôznych spoločnostiach"

tak sme boli 3 a ja som bola prvá žena preškolená v Dubaji z pozície druhého pilota na pozíciu kapitána.

Skľbiť rodinný život s lietaním je samozrejme veľmi náročné. Nikoho nezaujíma, že máte choré dieťa, že váš syn má dôležitý zápas alebo vystúpenie, alebo že potrebujete riešiť školské povinnosti. Očakáva sa od vás 100% nasadenie, netoleruje sa nedochvilnosť a veľmi sa sleduje zdravotná neschopnosť.

Prvé roky, keď sa nám narodil syn, pomáhala mama, ktorá za nami do Škótska cestovala. Našťastie v Dubaji je ab-

"Nikoho nezaujíma, že máte choré dieťa"

solútne bežné, že takmer každá rodina má pomocníčku v domácnosti, čiže zohnať opatrovateľku nebola taký problém. V lete sme syna posielali na prázdniny k starým rodičom.

Samozrejme, nie je to ľahké a často je nám smutno, keď cez sviatky obaja nie sme doma, netrávime spoločné víkendy ako bežné rodiny, narodeniny oslavujeme, keď máme voľno. Snažíme sa však z toho, keď sme spolu, vyťažiť čo najviac. A niekedy mám pocit, že nepravdivosť dáva aj rodinnému životu určitú iskru a vzrušenie, tešíme sa na spoločné chvíle a aktivity.

• **Váš najbližší profesijný alebo osobný plán/sen/vízia/túžba?**

Pravdu povediac svoje najväčšie sny som si splnila, teraz je možno dôležité si ich udržať. Lietam ako kapitán dopravných lietadiel, mám úžasnú rodinu, cestujeme...

• **Čo by ste želali Žilinskej univerzite k 70-tym narodeninám?**

Prajem čo najviac študentov s nadšením pre štúdium, s bezmedznými ideálmi a snami, ktoré si budú chcieť splniť. Pretože si myslím, že ak človek má sny, je možné za nimi ísť a splniť si ich. Oveľa horšie je, ak človek nemá predstavu, sny alebo cieľ.

Taktiež želim, aby Žilinská univerzita mala vždy úžasných, múdrych, tvorivých a s dobrou idúcich učiteľov a profesorov, ktorí študentom zaujímavou formou odovzdajú svoje vedomosti a pomôžu im splniť si ich sny.

• **Motto, ktorým sa dnes riadite? Vaše najhoby a záľuby?**

Všetko je tak, ako má byť a má to svoj dôvod. Väčšina ťažkých chvíľ ma posunula ďalej a obrátila som ich na dobrú vec. Snažím sa žiť naplno. Nenariekam nad minulosťou. Ak sa niečo pokašalo, nedá sa to vrátiť. Sústredím sa ako to riešiť ďalej.

Koníčky sa časom aj prostredím menia. Počas študentských rokov môj celý voľný čas pohltilo lietanie na vetroňoch. Keď sme doma na Slovensku, tak mám veľmi rada chodenie po horách a bicyklovanie. Tu v Dubaji chodievame s manželom na more na surfski kajakoch. Milujem cestovanie, baví ma fotografovať a potom vyrábať fotoknihy z ciest. Celá rodina veľmi veľa čítame. Manžel hovorí, že výborne varím a pečiem chutný chlieb. Je pravda, že pri tom relaxujem. ●

UNIVERZITY V CENTRÁLE B&R

TEXT JOZEF HRBČEK FOTO FEIT UNIZA

Na pozvanie riaditeľa firmy B+R automatizácie Ing. M. Mašlániho sa v dňoch 7. - 9. 2. 2023 uskutočnila vzdelávacia akcia vedúcich laboratórií a VŠ učiteľov využívajúcich B&R techniku. V kooperácii s Automation Academy na centrále v Eggelsbergu (Rakúsko) bol pripravený odborný program zahŕňajúci témy digitálne dvojča, trendy v priemyselnej automatizácii, mapp - modulárna platforma pre efektívny vývoj aplikačného SW, nástroje RobotStudio, AutomationStudio, MappleSim a Matlab, programovanie riadiacich systémov, nové prístupy k vzdelávaniu prostredníctvom tutoriálov a tréningových materiálov. Prednášky poskytli priamo vývojári

nových automatizačných riešení s priestorom na diskusiu. Účastníci zastupujúci univerzity prezentovali činnosť svojich kateder v oblasti automatizácie, projektov a výučby. Prítomní boli zástupcovia zo SR aj ČR. Za UNIZA sa zúčastnili vedúci laboratória priemyselných riadiacich systémov doc. Ing. Jozef Hrbček, PhD. a vedúci katedry riadiacich a informačných systémov prof. Ing. Aleš Janota, PhD.

Spoluprácu s firmou B&R, ktorá je členom skupiny ABB, považujeme za prospešnú vzhľadom na projekty, výučbu, budovanie laboratórií, aj odborný rast. ●

MEDZINÁRODNÁ ŠTUDENSKÁ KONFERENCIA TALENTDETECTOR2023_WINTER

TEXT EVA TILLOVÁ FOTO POLITECHNIKA ŚLĄSKA

27. 01. 2023 sa vo Vzdelávaco-kongresovom centre Politechniki Śląskiej v Gliwiciach konala Medzinárodná študentská konferencia TalentDetector2023_Winter organizovaná v rámci spoločného PL-SK-UA projektu Talent-Detector.

Konferencie sa zúčastnilo 143 prezentujúcich študentov z Poľska, Slovenska, Českej republiky, Etiópie, Ghany, Turecka a Ukrajiny, zaoberajúcich sa problematikou materiálových technológií, ktorí predniesli výsledky riešenia svojich študentských projektov formou krátkych prezentácií

a posterov. SĽF UNIZA reprezentovali študenti 1. ročníka študijného programu technické materiály: Andrej Barčák, Matúš Bôžek, Jaroslav Hrbek, Filip Janiš, Matúš Kucbel a Peter Špuro. Končiacich študentov zastupoval Martin Slezák a v úvodnej sekcii vystúpila s prednáškou aj doktorandka Ing. Lucia Pastierovičová.

Okrem účasti na konferencii, výmeny skúseností, vedomostí a zručností si študenti mali možnosť pozrieť prednáškové a výučbové priestory Politechniki Śląskiej a hlavne nové výskumné laboratória. ●

CEBMI – ONLINE PORTÁL BIOMEDICÍNSKEJ A MEDICÍNSKEJ INFORMATIKY

TEXT A FOTO ELENA ZAITSEVA, MIROSLAV KVAŠŠAY, KI FRI UNIZA

V dňoch 30. novembra a 1. decembra 2022 sa na Fakulte riadenia a informatiky (FRI UNIZA) konalo záverečné stretnutie partnerov podieľajúcich sa na riešení Erasmus+ projektu s názvom University-industry educational Centre in advanced Biomedical and Medical Informatics (CeBMI). Projekt, na ktorom participovalo 8 univerzít a 5 firiem z 9 európskych krajín, sa zameriaval na tvorbu vzdelávacích kurzov v oblasti biomedicínskej a medicínskej informatiky a na rozvoj spolupráce medzi univerzitami a firmami v tomto sektore. Hlavným výstupom projektu, ktorého riešenie prebiehalo pod vedením Žilinskej univerzity v Žiline v rokoch 2020 – 2022, je online portál CeBMI (<https://cebmi.fri.uniza.sk>). Na tomto portáli je v súčasnosti k dispozícii viac ako 350 výučbových materiálov pripravených pre 9 kurzov, ktorými sú AI to Support Decision Making, Data Mining, Efficient Data Analysis with STATA, Health Information Systems, Introduction to Image Processing, Medical Background, Epidemiology and Medical Statistics, Medical Simulation, Reliability, Safety and Security a Signal Processing for Health Enabling Technologies. Viaceré z týchto materiálov sú využívané vo vzdelávacom procese riešiteľmi projektu. Na FRI UNIZA sa konkrétne aplikujú v inžinierskom študijnom programe biomedicínska informatika. Počas akreditácie, ktorá prebiehala v uplynulom akademickom roku, umožnil projekt CeBMI a vytvorené kurzy aktualizovať osnovy tohto študijného programu o nové poznatky a skúsenosti z popredných európskych pracovísk venujúcich sa aplikáciám informatiky v medicíne a biomedicíne. Aktuálne verzie výučbových materiálov vytvorených v rámci projektu sú voľne prístupné po registrácii na CeBMI portáli.

Riešenie projektu CeBMI, ktorého súčasťou mali byť aj pozvané prednášky od popredných európskych odborníkov na biomedicínsku informatiku, bolo výrazne poznačené pandemickou situáciou. Väčšina pôvodne plánovaných prednášok tak musela byť realizovaná

v online podobe. O to viac sme radi, že aspoň v prípade záverečného stretnutia, ktoré bolo súčasne jediným fyzickým stretnutím riešiteľov projektu, sa podarilo zorganizovať prednáškové pásmo určené pre študentov a zamestnancov UNIZA. V rámci tohto pásma boli ponúknuté prednášky na nasledujúce témy:

Public Health and Medical Terminology (Maria Molina z Universitat de València, Španielsko),

Public Health and Health Determinants (Raquel Faubel z Universitat de València, Španielsko),

Backoffice for eHealth: Electronic Patient Records – key concepts and elements (Jarmo Reponen z University of Oulu, Fínsko),

Clustering and Association (Ah-Lian Kor z Leeds Beckett University, Spojené kráľovstvo).

modern wellbeing technology (Timo Jämsä z University of Oulu, Fínsko), Health Enabling Technologies (Thomas Deserno z Peter L. Reichertz Institut für Medizinische Informatik, Nemecko).

Veríme, že prednášky naplnili očakávania poslucháčov a umožnili im rozšíriť si vedomosti v oblasti biomedicínskej informatiky. Taktiež dúfame, že kvalita pozvaných prednášok presvedčila poslucháčov o kvalite výstupov projektu a motivovala ich k registrácii a využívaniu materiálov dostupných na CeBMI portáli.

Ďakujeme všetkým riešiteľom CeBMI projektu a pevne veríme, že výstupy projektu budú nápomocné pri tvorbe alebo modernizácii kurzov venujúcich sa biomedicínskej informatike nielen na Slovensku, ale v celom európskom priestore. Postupné naplnenie tohto cieľa začínajú dokladovať aj štatistiky

From unimodal to multimodal (deep) learning for personalized oncology (Paolo Soda z Università Campus Bio-Medico di Roma, Taliansko), Methods for activating people by using

prístupné na CeBMI portáli. Podľa nich má portál v súčasnosti 150 registrovaných používateľov z 27 inštitúcií, pričom počet návštev dosahuje takmer hodnotu 20 000. ●

SÚČASNÉ ASPEKTY FILOLÓGIE XIII

TEXT RASTISLAV METRUK FOTO FHV UNIZA

Dňa 16. 12. 2022 sa v zasadačej sieni VR UNIZA uskutočnil v poradí už 13. ročník vedeckého seminára organizovaného Katedrou anglického jazyka a literatúry

FHV UNIZA Súčasné aspekty filológie XIII. Tohto podujatia sa okrem členov katedry anglického jazyka a literatúry a katedry pedagogických štúdií aktív-

ne zúčastnili aj kolegovia z Turecka, Ukrajiny a Českej republiky. Predovšetkým išlo o prezentáciu a disemináciu výsledkov výskumu akademikov a výskumníkov z oblastí anglickej jazykovedy, britských a amerických štúdií a literatúr, interkultúrnej a interpersonálnej komunikácie, vyučovania angličtiny ako cudzieho jazyka, hodnotenia jazykových systémov a zručností a využitia informačno-komunikačných technológií v procese výučby anglického jazyka. Seminár sa niesol v duchu dobrej nálady, pozitívnej priateľskej atmosféry a väčšina účastníkov už teraz prisľúbila účasť na podujatí Súčasné aspekty filológie XIV, ktoré sa bude konať v decembri 2023. ●

SEVENTY

TEXT JÚLIA ŠUSTEKOVÁ FOTO KAPELA EXCELLAERS

Odbor multimediálne technológie nie je len o teórii, fotografovaní či práci s grafikou. Naši študenti sa vedia zabaviť a ukázať, že aj v nich drieme umelecká duša. Po 2 rokoch pandémie a s ňou spojených lockdownov študenti Katedry multimédií a informačno-komunikačných technológií FEIT UNIZA opäť pripravili už tradičný event, tentokrát s názvom Seventy. Event realizovaný v rámci predmetu mediálna komunikácia a etika médií sa uskutočnil 7. decembra 2022 a zúčastnilo sa ho nielen mnoho študentov, ale aj slušný počet zamestnancov, medzi ktorými nechýbali ani zástupcovia vedenia fakulty.

Študenti katedry multimédií a informačno-komunikačných technológií chceli prepojiť predvianočnú atmosféru so 70. výročím založenia univerzity. Aj z toho dôvodu event odštartoval krátkym dokumentom, ktorého cieľom bolo divákovi predstaviť stručnú históriu Žilinskej univerzity od jej založenia až po súčasnosť. Súčasťou podujatia bolo aj občerstvenie spojené s punčom, ktoré nás utvrdilo v tom, že aj študenti z FEIT majú kuchárske zručnosti v malíčku. Program bol ozaj pestrý, moderátori Šimon Štefánik a Mário Budzeľ predstavili rôzne študentské organizácie, ako je Mynd.com, herné štúdio NotKnowers

alebo rôzne umelecko-technické činnosti - autorská kniha Jakuba Zagoru, výstava umenia či študentské filmy (Leniví herní vývojári, Druhá tvár a iné). To, že im nechýba humor, predviedli aj v krátkom stand up vystúpení a vo vyhlasovaní tomboly.

O skvelú zábavu sa postarali skupina ExCellaers a hudobno-tanečná skupina Robo. Sme radi, že Seventy zaujal hostí a „feitáci“ to poriadne roztočili. Ďakujeme všetkým hosťom, ktorí sa eventu zúčastnili a podieľali sa na perfektnej zábave. ●

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ FBI UNIZA 8. 2. 2023

TEXT EVA SVENTEKOVÁ FOTO ALEXANDER KELÍŠEK, FBI UNIZA

Účastníci DOD FBI UNIZA mohli vidieť simulovaný zásah záchranných a bezpečnostných zložiek pri zneškodnení páchatelov, ktorí prepadli klenotníctvo s použitím nástražného systému a na odľákvanie pozornosti založili požiar. Ukážku sme pripravili v súčinnosti s našimi spolupracujúcimi organizáciami: s KR HAZZ v Žiline, KR PZ Žilina a Územným spolkom SČK v Žiline.

Okrem atraktívnej ukážky zásahu si záujemci mohli vypočuť informácie o študijných programoch bezpečnostný manažment, krízový manažment, záchranné služby a uplatnení absolventov v praxi. V areáli budovy pripravili zamestnanci katedier ukážky aktivít, ktorým sa venujú naši študenti. Účastníci DOD sa mohli oboznámiť s kriminalistickou technikou, poplachovými systémami, modelmi nástražných a výbušných systémov, svoje strelecké zručnosti si mohli preveriť na provízornej airsoftovej strelnici.

Boli im sprístupnené špecializované učebne požiarnej ochrany s hasičskou technikou, simulačné centrum krízových javov, špecializovaná učebňa s prostriedkami civilnej ochrany, prístrojmi využívanými v rámci BOZP. V neposlednom rade sa účastníci mohli zapojiť do tréningu krízových manažérov a záchranárov prostredníctvom virtuálnej reality a zmiešanej reality, vytvoriť si vlastný odtlačok prsta a mnohé ďalšie aktivity.

Zaujímavé informácie poskytovala aj univerzitná knižnica, ústav celoživotného vzdelávania, odbor prevencie MsP Žilina a naši študenti združení v Miestnom spolku SČK pri FBI UNIZA.

DOD na FBI UNIZA patril k jedným z najúspešnejších ročníkov. Zúčastnilo sa ho viac ako 500 stredoškôľakov zo všetkých krajov. Dostalo sa nám veľké uznanie aj od našich partnerov z odbornej praxe a hostí DOD, ktorí boli milo prekvapení nielen z počtu návštevníkov DOD, ale aj z aktivít, ktoré naša fakulta v odbornej príprave študentov realizuje.

Ďakujem ešte raz všetkým, ktorí sa podieľali na DOD a prispeli k jeho úspešnému priebehu a skvelej atmosfére. Viac informácií o jednotlivých študijných programoch je zverejnených na webe fakulty a na www.studujbezpecnost.uniza.sk.

MEDZINÁRODNÉ PODUJATIA PRE AKADEMICKÚ A VEDECKÚ KOMUNITU

TEXT MIROSLAV KVAŠŠAY, JÁN RABČAN KI FRI UNIZA FOTO FRI UNIZA

Katedra informatiky Fakulty riadenia a informatiky UNIZA v spolupráci s kolegami z ostatných európskych a mimo-európskych univerzít a inštitúcií pravidelne organizuje viaceré medzinárodné podujatia. Medzi najobľúbenejšie už tradične patrí medzinárodný seminár s názvom *International Workshop on Reliability Engineering and Computational Intelligence* (RECI). Seminár RECI bol v tomto akademickom roku organizovaný v súčinnosti Žilinskej univerzity v Žiline a Delft University of Technology v hybridnej podobe v meste Delft (Holandsko) v dňoch 13. – 15. Novembra 2022 (<https://ki.fri.uniza.sk/RECI2022>). Zúčastnilo sa ho približne 100 výskumníkov a mladých vedeckých pracovníkov, ktorí sa vo svojom výskume zaoberajú aplikáciami umelej inteligencie v spoľahlivosti alebo využitím metód analýzy spoľahlivosti pri rozvoji nástrojov umelej inteligencie. Vybrané príspevky prezentujúcich budú publikované vo vydavateľstve Springer v postkonferenčnom zborníku s názvom *Reliability Engineering and Computational Intelligence for Complex Systems: Design, Analysis and Evaluation*.

Druhým tradičným podujatím je medzinárodná konferencia *International Conference on Information and Digital Technologies* (IDT), ktorá bola spoločne organizovaná v spolupráci s Fakultou elektrotechniky a informačných technológií UNIZA ako konferencia *International Conference on Digital Technologies* (DT). V súčasnosti sa konferencia IDT pripravuje v kooperácii s Pobočkou asociácie spoľahlivosti Československej sekcie IEEE a organizáciou ESRA (*European Safety and Reliability Association*). Už 6. ročník tejto konferencie sa bude konať na fakulte riadenia a informatiky v dňoch 20. – 22. júna 2023 (<https://idt.fri.uniza.sk/>).

Konferencia IDT sa zameriava na prezentovanie vedeckého pokroku v ob-

lasti informatiky, informačných a digitálnych technológií. Medzi špecifické oblasti patria spoľahlivosť a bezpečnosť zložitých systémov, ako aj aplikácie informatiky v biomedicínskom a medicínskom výskume. Tieto oblasti sú štandardne zastúpené dvomi sekciami: *International Workshop on Biomedical Technologies*, *International Workshop on Reliability and Safety*.

V rámci sekcie venujúcej sa biomedicínskym technológiám budú okrem iného predstavené výstupy Erasmus+ projektu *University-industry educational Centre in advanced Biomedical and Medical Informatics* (CeBMI, reg. číslo: 612462-EPP-1-2019-1-SK-EPPKA2-KA), ktorého koordinátorom bola v rokoch 2020 – 2022 Žilinská univerzita v Žiline. Tento projekt sa zameriaval na rozvoj vzdelávacích kurzov v oblasti biomedicínskej a medicínskej informatiky, pričom v ňom participovalo 13 inštitúcií z 9 európskych krajín (<https://cebmi.fri.uniza.sk/>).

Sekcia venujúca sa spoľahlivosti a bezpečnosti bude organizovaná s podporou APVV projektu *Vývoj nových metód pre analýzu spoľahlivosti zložitých systémov* (reg. číslo: APVV 2018-0027). V rámci tohto projektu sa vyvíja moderný prístup na analýzu systémov pozostávajúcich z veľkého množstva heterogénnych komponentov. Základnými piliermi vyvíjaného prístupu sú viachodnotová a fuzzy logika. Ak Vás predmetné oblasti zaujímajú, resp., ak Vás zaujíma aktuálny pokrok v oblasti informatiky a digitálnych technológií, veľmi radi Vás uvítame na konferencii IDT 2023. ●

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

CeBMI
educational centre

AGENTÚRA
NA PODPORU
VÝSKUMU A VÝVOJA

KOLEKTÍVNA ZMLUVA 2023-2024

TEXT EVA ŠPÁNIKOVÁ FOTO KRISTÍNA SCHMIESTEROVÁ

Vážené kolegyně a vážení kolegovia, dovoľte mi na úvod Vám popriať úspešný rok 2023, ako v oblasti pracovnej, tak aj súkromnej.

V súčasnej náročnej ekonomickej situácii, ako aj nestability politickej scény sa odborové organizácie sústredili pri rokovaní predovšetkým na sociálne benefity zmierňujúce dopady reštrikcií v oblasti energetiky, inflácie a sociálnych istôt zamestnancov.

Nóvum je, že Kolektívna zmluva na UNIZA bola podpísaná na 2 roky 2023 – 2024, ktorá v časovej línii korešponduje s Kolektívnou zmluvou vyššieho stupňa taktiež podpísanú na takmer rovnaký časový interval. Samozrejme prípadné zmeny vyplývajúce z platnej legislatívy a Zákonníka práce budú implementované formou dodatkov ku Kolektívnej zmluve na príslušný kalendárny rok.

Benefity KZ v rámci interných rokovaní na UNIZA -nad rámec Zákonníka práce

1. Zamestnávateľ poskytne zamestnancovi 1 x v každom polroku pracovné voľno s náhradou mzdy tzv. „sickady“, ktoré môže zamestnanec čerpať na preklenutie krátkodobej pracovnej neschopnosti, alebo zdravotnej indispozície. Uvedený benefit už nie je podmienený povinnosťou vyčerpanej dovolenky, ako to bolo v minulom roku.

2. Výška príspevku zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie je mesačne 2 % z objemu zúčtovaných plátov zamestnanca, najmenej je mesačný príspevok v sume 19 eur. Navýšenie príspevku zo 17 € na 19 €.

3. Zamestnávateľ poskytne zamestnancovi vo výplate za mesiac november jednorazový príspevok na dopravu do zamestnania a späť, ak:

a) je jeho mzda najviac 800 € - príspevok je 50 eur,

b) je jeho mzda v rozmedzí 800 € a najviac 950 eur, príspevok je 30 eur.

Podmienky pre udelenie vyššieho uvedeného príspevku sú definované v KZ – príloha č.3 ku KZ, bod.7.

V bode 8. – prílohy č. 3 sa navýšil príspevok na dopravu z 20 € na 40 € zamestnancom, ktoré majú trvalé bydlisko mimo miesta výkonu práce.

Sociálny fond na rok 2023 :

- Zvýšenie príspevku nenávratnej sociálnej výpomoci z 300 € na 450 €
- Zvýšenie príspevku na regeneráciu pracovnej sily zo 160 € na 180 €

Kolektívna zmluva vyššieho stupňa (KZVS) pre verejnú a štátnu službu na roky 2023-2024

Najvýznamnejší benefit :

Základná stupnica platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme sa zvýši od 1. 1. 2023 o 7% a od 1. 9. 2023 o ďalších 10 %. Osobitná stupnica platových taríf učiteľov vysokých škôl a výskumných a vývojových zamestnancov a platové tarify pedagogických zamestnancov sa zvýšia od 1. 1. 2023 o 10 % a od 1. 9. 2023 o ďalších 12 %.

Úlohy OZPŠaV pre budúce obdobie :

- riešiť nesúlad začiatku tarifnej tabuľky zamestnancov vo verejnej správe (nepedagogických zamestnancov) s úrovňou minimálnej mzdy,

- valorizácia tarifných plátov by nemala byť na úkor krátenia nadtarifných zložiek platu,

- naďalej presadzovať zmenu pracovných pomerov učiteľov vysokých škôl z doby určitej na dobu neurčitú,

- na základe rokovaní OZPŠaV s ministrom školstva, ktorý prisľúbil, dôjde k zmene metodiky nápočtu, ktorá bude viac zohľadňovať plán výkonov a revíziu výdavkov.

Úlohy pre Radu Univerzitnej odborovej organizácie (UOO) UNIZA :

- rozširovanie možnosti ponuky relaxačných pobytov v kúpeľnom sektore, ktoré sú veľmi obľúbené a žiadané medzi zamestnancami ,

- zvyšovanie členskej základne aj na základe vyššej informovanosti zamestnancov prostredníctvom web. stránky a interpersonálnej komunikácie s vedením UNIZA, ako aj samotnými zamestnancami

- pre členov odborovej organizácie bude Rada UOO každoročne uskutočňovať poznávací fakultatívny výlet v rámci Slovenska a ČR

- poskytovať členom odborov bezplatné právne poradenstvo, popr. bezplatné zastupovanie pri pracovno-právnych sporoch členov

Záverom by som sa chcela v mene Rady UOO už tradične poďakovať prioritne našim členom UOO pri UNIZA za ich podporu, pričom len vďaka ich členstvu máme mandát zastupovať všetkých zamestnancov pri kolektívnom vyjednávaní . Vyššou početnosťou členskej základne sa nám zvyšuje kredibilita pri presadzovaní záujmov zamestnancov v rámci kolektívneho vyjednávania.

ODMENY VÝSKUMNÍKOM

Vážené kolegyně a kolegovia,

dovoľujeme si vám oznámiť, že na základe rozhodnutia rektora v snahe finančne motivovať riešiteľské a autorské kolektívy UNIZA budú v roku 2023 odmenené nasledovné aktivity zamestnancov.

Za obdobie od 1. 11. 2022 do 30. 4. 2023 a od 1. 5. 2023 do 31. 10. 2023 v zmysle bodov 1 až 3 bude zamestnancom vyplatená odmena vo výške percentuálneho podielu, ktorým sa zúčastnili na príprave projektu (po dohode s riešiteľským tímom určí zodpovedný riešiteľ projektu).

1. Za každý podaný a v hodnotiacom konaní schválený na financovanie návrh zahraničného výskumného projektu programu HORIZONT 2020, resp. HORIZONT Európa:

pre riešiteľské kolektívy UNIZA v postavení „koordinátor projektu“ 3 000,-EUR

pre riešiteľské kolektívy UNIZA v postavení „partner projektu“ 1 500,-EUR

2. Za každý podaný a v hodnotiacom konaní neschválený návrh zahraničného výskumného projektu programu HORIZONT 2020:

2A. Pri naplnení čiastkových hodnotiacich kritérií tzv. Threshold v počte viac ako 50 %

pre riešiteľské kolektívy UNIZA v postavení „koordinátor projektu“ 800,-EUR

pre riešiteľské kolektívy UNIZA v postavení „partner projektu“ 500,-EUR

Kritériom pre priznanie odmeny je dosiahnutie 2 až 3 z celkového počtu 3 hodnotiacich kritérií, resp. 1 až 2 z 2 hodnotiacich kritérií.

2B. Pri naplnení čiastkových hodnotiacich kritérií tzv. Threshold v počte menej ako 50 %

pre riešiteľské kolektívy UNIZA v postavení „koordinátor projektu“ 200,-EUR

pre riešiteľské kolektívy UNIZA v postavení „partner projektu“ 100,-EUR

Kritériom pre priznanie odmeny je dosiahnutie 0 až 1 z celkového počtu 3 hodnotiacich kritérií, resp. 0 z 2 hodnotiacich kritérií.

Na základe zaevidovania schváleného/neschváleného návrhu projektu v univerzitnom systéme <https://vav.uniza.sk/vevysun.php> vyžiada oddelenie pre vedu a výskum od vedúceho projektu potrebné podklady. Odporúčame zodpovedným riešiteľom nahráť do ISVV hodnotiaci formulár projektu (Proposal Evaluation Form) zaslaný Európskou komisiou. Je to základný podklad pre pridelenie odmeny.

3. Pri podávaní návrhov zahraničných výskumných projektov v rámci iných grantových schém (netýka sa projektov v rámci štrukturálnych fondov a cezhraničnej spolupráce APVV) výška odmeny bude posudzovaná individuálne.

Kritériom pre priznanie odmeny je schválenie projektu a pridelenie finančného grantu zahraničnou inštitúciou na základe súťaže alebo osobitného výberu spomedzi viacerých zahraničných žiadateľov o grant. Na základe zaevidovania schváleného návrhu projektu v univerzitnom systéme <https://vav.uniza.sk/vevysun.php> vyžiada oddelenie pre vedu a výskum od vedúceho projektu potrebné podklady. Po predložení podkladov vedúcim projektu sa bude návrh posudzovať individuálne podľa typu grantovej schémy.

Odmeny za publikačnú činnosť

V snahe podporiť a motivovať zamestnancov a doktorandov UNIZA v publikovaní článkov v kvalitných impaktovaných časopisoch budú odmeny za publikačnú činnosť vyplácané za časopisy v kategóriách V3, ktoré majú impakt faktor a kvartil v databáze WoS. Sledovanou kategóriou v databáze WoS je „Rank by Journal Impact Factor“. Odmeňovať sa budú aj nové kategórie Monografia evidovaná vo WoS a Učebnica evidovaná vo WoS. Univerzitná knižnica poskytuje podklady o publikáciách k 30. 4. 2023 a k 31. 10. 2023.

Odmeny budú vyplácané za obdobie od 1. 11. 2022 do 30. 4. 2023 a od 1. 5. 2023 do 31. 10. 2023 v sumách:

- Q1 – 750,-EUR,
- Q2 – 500,-EUR,
- Q3 – 130,-EUR.
- Monografia vo WoS – 2 000,-EUR,
- Učebnica vo WoS – 1000,-EUR.

V prípade spoluautorstva s pracovníkmi mimo UNIZA, vyplatená odmena bude vo výške percentuálneho podielu autorov UNIZA na publikovanej práci.

Odmeny za patenty a úžitkové vzory budú vyplácané v dvoch obdobiach, a to nasledovne:

Pôvodcom udeleného patentu z UNIZA, zaevidovanom v Univerzitnej knižnici za obdobie od 1. 11. 2022 do 30. 4. 2023 a od 1. 5. 2023 do 31. 10. 2023 v sume 150,-EUR

Pôvodcom zapísaného úžitkového vzoru z UNIZA, zaevidovanom v Univerzitnej knižnici za obdobie od 1. 11. 2022 do 30. 4. 2023 a od 1. 5. 2023 do 31. 10. 2023 v sume 60,-EUR

V prípade spolupôvodcovstva s pracovníkmi mimo UNIZA, vyplatená odmena bude vo výške percentuálneho podielu pripadajúceho na pôvodcov z UNIZA.

Na záver by som chcel poďakovať všetkým kolegom, zamestnancom a doktorandom, ktorí prispeli kvalitnými medzinárodnými projektmi, impaktovanými publikáciami a patentmi k rozvoju našej univerzity a k skvalitneniu vedeckovýskumnej činnosti.

rektor

prof. Ing. Ján Čelko, CSc., v. r.

24. REPREZENTAČNÝ PLES UNIZA

TEXT ADRIANA VALENTOVIČOVÁ FOTO KRISTÍNA SCHMIESTEROVÁ, ONDŘEJ TRNKA

Univerzitný ples je vždy zárukou kvalitného programu, vyberanej gastronómie a perfektnej atmosféry s atraktívnym štýlom. Precítené vystúpenie klavírneho tria ŠKO naladilo vnímavých návštevníkov ešte pred vizuálne príťažlivým akrobatickým vystúpením tanečníčok skupiny Vertigo. Junior (moderátor Zimnýkovaľ) nám pripomenul tento mimoriadny ročník, v ktorom okrem UNIZA, oslavujú svoje 70. narodeniny aj legendárne hviezdy - Pierce Brosnam, agent 007 a herečka Kim Besinger. Od tohto okamihu sa cítilo 210 párov skutočne slávnostne, na tanečnom parkete žiarili od samotného začiatku a prvého tónu energicky povzbudzujúcej kapely Happyband Orchestra s projektom Abbashow. Ples bol nabitý akčnými scénami a obsadením už od začiatku, slávnostne ho otvorili Ján Čelko, rektor UNIZA a Jana Gjašiková, kvestorka UNIZA.

Pri príležitosti osláv 70. narodenín UNIZA sa ples niesol v štýle VeryPeri – najšťastnejšom odtieni modrej a pod reflektormi svetiel fialovo tyrkysovej farby. V krásnom čase a novom roku, keď sa tešíme z radostnejšej budúcnosti. Takej, ktorú v prítomnosti ovplyvňujeme a zažívame predovšetkým ako priatelia a kolegovia, spolu s rodinami, známymi a hosťami. Veľká vďaka patrí partnerom plesu, bez ktorých by sme nemali skvelú tombolu. Za zážitok z neopakovateľných chutí ďakujeme profesionálnemu tímu Novej menzy a za ďalšie nezabudnuteľné zážitky všetkým účinkujúcim i hosťom. Tešíme sa na ďalší ročník! ●

PREDSTAVIVOSŤ JE DÔLEŽITEJŠIA AKO VEDOMOSTI

TEXT ADRIANA VALENTOVIČOVÁ FOTO ARCHÍV B. DOBRUCKÉHO

Nielen výskumný a akademický pracovník, ale aj človek z praxe, elektrotechnik, hudobník a stále aktívny lyžiar. Profesor Branislav Dobrucký je človek z praxe, na UNIZA prišiel po 20 rokoch v Elektrotechnickom výskumnom a vývojovom ústave EVPÚ Nová Dubnica. Riešil štátne úlohy, zaviedol nové technológie vo výučbe a pripravil študijný program autotronika. Sú za tým i jeho skúsenosti z EÚ projektov na univerzitách v Londýne, Katánii a Helsinkách, ale aj mnohých ďalších európskych univerzitách. Ako špičkový odborník v oblasti výkonovej elektroniky a expert v publikačnej činnosti stihol zažiť aj dráhu umelca, so žilinským Combom Žilinského konzervatória získal dokonca angažmá do Nórska. Štyri roky aktívne hrával ako gitarista v hudobnej skupine VŠD, neoficiálne Drinkers, na Čajoch o piatej v ZK Slovena Žilina.

• **Ste technologom, popularizátorom vedy a techniky, elektrotechnikom, emeritným profesorom, vášnivým lyžiarom, fanúšik bigbitu...Čo vás ako osobnosť vystihuje najviac?**

Skoro presne tak, ako ste to opísali: elektrotechnik, profesor, ešte lyžiar, bývalý hudobník. Mám elektrotechnickú priemyslovku (BA), ročnú prax ako elektromontér v Stavomontážach (ŽA). Pôsobím na UNIZA ako emeritný profesor, kde pokračujem v publikačnej činnosti, konzultáciách s doktorandmi, ako aj člen komisie pre obhajoby DzP. Počas štúdiá a najmä cez prázdniny som bol aj aktívnym hudobníkom cez Koncertnú a divadelnú agentúru (BA).

• **Prečo ste sa rozhodli pre štúdium na VŠD Žilina?(1966 – Ing.) Prvý semester ste študovali na SVŠT Bratislava, postgraduálne vzdelávanie ste v 1987-90 získali na ČVUT Praha...**

Zhoda náhod a okolností: mal som v ŽA určité zázemie (po ročnej praxi elektro-

montéra), nepotreboval som internát, pôsobil som v hudobných skupinách a najmä ma zaujal vznikajúci odbor elektrická trakcia a energetika na VŠD ako jediný v tom čase na Slovensku a vlastne aj doteraz. I keď na SVŠT v BA som začínal v odbore automatizácia, čo bol tiež jeden z novovzniknutých študijných odborov (1961). Neskoršie som sa k nemu určitým spôsobom vrátil (1987-90), a to postgraduálnym štúdiom v odbore mikroprocesory a mikropočítače na ČVUT. No a potom som tieto tri, navonok odlišné odbory, pomocou výkonovej elektroniky – taktiež vtedy nového odboru, navzájom poprepájal a zastrešoval.

• **Ktorá jedinečná príhoda, spomienka či moment sa vám vynorí v pamäti s univerzitou?**

Ja stále aktívne pôsobím na UNIZA, takže spomienky na štúdium sú zatiaľ stranou. Prijemnou príhodou sa mi stali stretnutia s mojimi bývalými profesormi. Počas veľtrhu MSV Brno som bol

ubytovaný na dvojke v hoteli a keď som sa ráno prebúdzal, vo vnútorných dverách sa rozcvičoval pán, ktorého som nezastihol, lebo prišiel neskoro v noci. Bol to prof. Jansa (prof. Ing. F. Jansa, DrSc.), ktorý externe spolupracoval s naším ústavom ZŤS-EVÚ, o čom som ešte nevedel. Samozrejme ma poznal a dlho sme potom debatovali. Podobne som sa stretol aj akademikom Skývom (prof. Ing. L. Skýva, DrSc.) na obhajobe mojej DzP, ktorú som robil externe a ktorý bol vedúcim mojej diplomovky na VŠD, dovtedy sme sa nevideli. A nakoniec, pri obhajobe jedného projektu (AC filtre) sa ma doc. Székely (doc. Ing. J. Székely, CSc.) – súkromne – spýtal, koľko mi je rokov („Kolik Vám je let?“), keďže ma donedávna učil a až keď videl overené závery správy, povedal, že sa nám bude dobre spolupracovať.

• **20 rokov (1970-1990) ste pracovali v Elektrotechnickom výskumnom a vývojovom ústave EVPÚ Nová Dubnica. Na UNIZA ste pokračovali v spolupráci s praxou a riešili množstvo výskumných úloh, desiatky projektov... Na ktoré z nich ste najviac hrdý a prečo?**

Ešte na vtedajšom ZŤS-EVÚ to bola určite štátna úloha Nepretržité napájanie počítačov RPP-16, riešená pre SAV Bratislava, kde bol prvý 16-bitový riadiaci minipočítač vyvinutý na Slovensku. Koncepčné riešenie zdroja na nepretržité napájanie - formou paralelnej spolupráce so sieťou - podstatne zvýšilo spoľahlivosť napájania a je doteraz aktuálne.

Na Združenom pracovisku ZŤS-EVÚ a VŠDS sme riešili ako rezortnú úlohu Združenú reguláciu autovyklápačov BelAZ 110 pre bývalý ZSSR. Išlo o združenú reguláciu spaľovacieho motora, dodávaného našou stranou (ZŤS

Martin) a trakčného generátora a jednosmerných trakčných motorov vyrábaných v ZSSR (Elektrosila Leningrad). Prototypy regulácie boli úspešne odskúšané tak na skúšobných stendoch, ako aj v prevádzkových podmienkach, a priniesli zvýšenie účinnosti a spoľahlivosti prenosu, ako aj zníženie spotreby paliva.

V rámci projektu APVV už na Žilinskej univerzite - sme riešili spoločne s podnikom Elteco Žilina úlohu Výskum a vývoj novej generácie napájacích zdrojov na báze meničov s vysokou výkonovou hustotou, vysokou účinnosťou, nízkym EMI a nízkou cirkulačnou energiou. Oba prototypy, jeden s analógovým, druhý s diskretným (DSP) riadením dosiahli výborné účinnostné parametre vďaka takmer nulovej cirkulačnej energii.

• Ktoré prednášky alebo cvičenia považujete za nadčasové a ktoré mali najväčší ohlas u študentov?

Za nadčasové a s najväčším ohlasom (vtedy v 93-tom) to boli určite prednášky a cvičenia z diskretných riadiacich systémov s mikropočítačmi (názov sa menil) ešte na bývalej katedre elektrickej trakcie a energetiky KETE, s aplikáciami najmä na výkonovú elektroniku a elektrické pohony. Prvé prednášky z výkonovej elektroniky, ešte na katedre elektrickej trakcie a energetiky, mali prof. Solík a doc. Kupka. Po ich odchode a absolvovaní zahraničných pobytov v rámci programov EÚ, sme s prof. Špánikom a prof. Ráčkom vydali učebné texty Výkonové polovodičové štruktúry (EDIS, 1995, neskôr ako monografia). V nich sme už zohľadnili poznatky z pobytov, kde podstatnú

časť tvorili fyzikálne modely na úrovni transportných javov polovodičových štruktúr. Tieto prednášky majú dodnes veľmi dobrú úroveň a ohlas u študentov tak domácich, ako aj zahraničných.

• Zažili ste množstvo študijných pobytov na zahraničných univerzitách. Ktoré z nich vás najviac ovplyvnili a v čom? Ako sa to prejavilo v medzinárodnej spolupráci univerzít, z čoho mala benefit fakulta/univerzita?

V rámci prvých EÚ projektov Tempus I a Tempus II na univerzitách v Londýne (UK), Katánii (IT) a Helsinkách (FI) sme spolu s kolegami získali neoceniteľné skúsenosti v oblasti zvyšovania úrovne výučby výkonovej elektroniky a tiež zručnosti s používaním moderných výučbových technológií. Napríklad, počas

prvého pobytu na Univerzita dela Catania sme publikovali spoločný príspevok na medzinárodnú konferenciu IEEE-IS-IE'93. Podobne, počas jedného pobytu (bolo ich viac) v East London University, kde sme mali k dispozícii kompletný vývojový systém s DSP, sme s jeho využitím pripravili článok k publikácii do karentovaného časopisu v roku 1977 (publikovaný v 1999).

Okrem týchto vyššie spomenutých projektov som absolvoval výmenné učiteľské pobyty na viacerých európskych univerzitách: Londýn, Katánia, Helsinky, Darmstadt, Drážďany, Porto, Dublin, Patras, Amiens a Nottingham, pričom niektoré pobyty aj viackrát. S University of Nottingham sme potom spolupracovali aj rámci 6. Rámcového programu EÚ: EST Marie Curie MEST 2004 Electrical Energy Conversion and Conditioning Project -ECON2 (Premena a úprava elektrickej energie ECON2), riešeného v r. 2004 až 2008. Bol som na ňom koordinátorom za našu univerzitu, okrem Uni Nottingham a UNIZA ďalej participovali University of Malta a University College Cork. Do projektu sa nám podarilo zapojiť aj vďaka práci dvoch našich špičkových doktorandov, ktorí boli v Nottinghamu v rámci programu EÚ Erasmus, jeden z nich tam ostal pracovať na projekte ďalší rok. Projekt bol hodnotený EC Brussel ako A-čkový.

• Ďalšie významnejšie aktivity mimo 6. Rámcového programu EÚ...

Okrem 6.RP som sa zúčastnil na riešení aj ďalších európskych projektov, akými boli: COPERNIKUS (riešiteľ), ALUMNI (koordinátor EÚ), TPI-TEC – Inovácia

technologických parkov (koordinátor za UNIZA, E-TWINNING – Spolupráca škôl v Európe (riešiteľ). V roku 2004 nám (mne aj spoluautorom) bola udeľená cena za najlepší príspevok The Best Paper Award na Európskej konferencii výkonovej elektroniky a elektrických pohonov EPE-PEMC v Rige. V priebehu trvania 6. RP EÚ (2002 - 2005) som bol spolu s prof. Kropilom (TU Zvolen) a prof. Vitekom (z bývalej KETE), ministrom školstva SR menovaný za člena Programového výboru EC DG 6 Sustainable Energy Systems.

• Vytvorili ste vlastnú vedeckú školu v oblasti výkonových polovodičových systémov, vyučili viac ako 20 doktorandov. Ste s niektorými doktorandmi v kontakte, osobne alebo profesne?

Ako školiteľ špecialista pre aspirantov VŠDS som pôsobil v rámci Združeného pracoviska ZŤS-EVÚ a VŠDS. Moji prví doktorandi našli uplatnenie vo význam-

ných podnikoch: ČKD Praha - Dopravní systémy (CZ), Motorola CZ – FreeScale, teraz NSP, Rožnov p/R (CZ), BSH Siemens, Michalovce (SK) a pod., z nich niektorí pôsobia už v zahraničných firmách. Z ostatných (niektorí sú docentmi), ktorí ostali na našej katedre mechatroniky a elektroniky osobne stále spolupracujem a to najmä v oblasti publikačnej činnosti a v oblasti patentov, resp. vynálezov a úžitkových vzorov.

• Ste profíkom v oblasti výkonovej elektroniky a výkonových polovodičových systémov. Môžete spomenúť najdôležitejšie úspechy, aplikované v praxi? Aké inovácie, alebo technológie ste do procesu verejného/súkromného sektora priniesli?

Okrem vyššie spomenutých to boli ešte rezortné úlohy pre GR ZŤS Martin s aplikáciou výkonových polovodičových meničov, ako napr.: Meniče konštantnej frekvencie 200 Hz pre viacmotoro-

vé pohony brúsok (celkovo 12 kW), kde som bol zodpovedným riešiteľom. Všetky tieto úlohy mali realizačný výstup s dokumentáciou prototypu a výrobou overovacej série. Boli nasadené v reálnej prevádzke v NHKG Ostrava Kunčice, ZŤS Martin, a pod. Ako inovácie a nové technológie by som videl 10 v praxi realizovaných Autorských osvedčení vynálezov v týchto výkonových polovodičových meničoch.

• Aké by malo byť smerovanie vzdelávania technických odborov na UNIZA?

Keby som mohol vyjadriť k nášmu odboru elektrotechnika, tak už pri predchádzajúcej akreditácii (2013) som pripravoval návrh študijného programu autotronika, ktorý bol prijatý a teší sa veľkému záujmu študentov. Ďalej, naša fakulta rozšírila svoju pôsobnosť aj na oblasť informačných technológií (takže sme FEIT), čo sa ukázal tiež krok správnym smerom.

• Ako by ste opísali svoje súčasné pôsobenie na UNIZA a svoj aktuálny stav, pocit z bytia, práce, žitia?

Pôsobím na UNIZA ako emeritný profesor, kde pokračujem v publikačnej činnosti, konzultáciách s doktorandmi, ako aj člen komisie pre obhajoby DžP. Stále spolupracujem najmä v oblasti publikačnej činnosti a v oblasti patentov, resp. vynálezov a úžitkových vzorov.

• Dobrý učiteľ vysvetľuje, vynikajúci demonštruje a veľký učiteľ inšpiruje. Čím ste inšpirovali vy svojich študentov, kolegov...? Kto je inšpiráciou pre vás?

Pri práci so študentmi sme sa snažili vždy vychádzať z najnovších poznatkov v danej oblasti hľadaním nových riešení v zmysle motto: Istota sa rodí (vychádza) z hľadania. Mojou inšpiráciou bolo ďalšie motto: „Predstavivosť je dôležitejšia ako znalosti, vedomosti“.

• Čo by ste želali UNIZA k narodeninám?

Želal by som jej neustály rozvoj, kvalitných pedagógov, úspešných študentov a doktorandov a primeraný ranking v hodnotení medzi svetovými univerzitami. ●

FEIT ROZŠIRUJE SPOLUPRÁCU S FAKULTNOU NEMOCNICOU S POLIKLINIKOU V ŽILINE

TEXT **LENKA ZÁTEKOVÁ**, FNSP ŽILINA, **LADISLAV JANOUŠEK**, FEIT UNIZA
FOTO **FEIT UNIZA**

Predstavitelia Fakultnej nemocnice s poliklinikou (FNSP) v Žiline a Fakulty elektrotechniky a informačných technológií (FEIT) Žilinskej univerzity v Žiline (UNIZA) slávnostne podpísali vo štvrtok 2. februára 2023 novú Zmluvu o praktickej výučbe. Cieľom partnerstva je pokračovať v spoločnej príprave vysokokvalitných absolventov študijného programu biomedicínske inžinierstvo v bakalárskom aj inžinierskom štúdiu na FEIT UNIZA, ktoré prednedávnom oslávilo 20. výročie svojho založenia.

Zmluva o praktickej výučbe vznikla na základe iniciatívy vedúceho katedry teoretickej elektrotechniky a biomedicínskeho inžinierstva prof. Ing. Ladislava Janouška, PhD., ktorý je zároveň garantom študijného programu biomedicínske inžinierstvo v oboch stupňoch štúdia. Podľa jeho slov potreba novej Zmluvy medzi FNSP a FEIT UNIZA vyplynula z procesu akreditácie študijného programu biomedicínske inžinierstvo s účelom zvyšovania kvality vzdelávania rozšírením rozsahu praktickej výučby. Vďaka odbornej spolupráci zároveň ponešie FNSP Žilina naďalej označenie fakultná nemocnica.

Praktické vzdelávanie v oblasti prepájajúcej IT a medicínu považuje riaditeľ žilinskej nemocnice Mgr. Eduard Dorčík za významný prínos nielen v rámci skvalitnenia štúdia, ale rovnako v rozvoji ľudských zdrojov samotného zdravotníckeho zariadenia. „Študenti majú možnosť dostať sa do praxe už v rámci výučby, môžu sa reálne zoznámiť so skutočným prostredím nemocnice, vyskúšať si zručnosti, pri ktorých teória nestačí. Ak sa po skončení školy rozhodnú u nás zamestnať, sú výrazne lepšie pripravení, rýchlejšie sa stávajú plnohodnotnou a predovšetkým profesionálnou súčasťou pracovných tímov,“ priblížil riaditeľ FNSP Žilina s tým, že počas odbornej praxe sa vysokoškooláci dostanú na niekoľko špičkových medicínskych oddelení žilinskej nemocnice, ako je neurochirurgia, oftalmológia, oddelenie klinickej a radiačnej onkológie,

lekárskej genetiky, hematológie, urológie, chirurgie, neuroológie, rádiodiagnostiky, ale tiež na kardiologickú ambulanciu a ambulanciu funkčnej diagnostiky či odbor informatiky a správy systémov. „Sme vďační, že Žilinská univerzita rozvíja oblasť biomedicínskeho inžinierstva a touto cestou sa môžeme i my aktívne spolupodieľať na výchove budúcich slovenských odborníkov,“ doplnil Mgr. Eduard Dorčík.

Študijný program biomedicínske inžinierstvo otvára FEIT UNIZA ako v bakalárskom, tak v inžinierskom štúdiu. Na základe novej Zmluvy o praktickej výučbe sa výrazne rozšíria možnosti odbornej praxe študentov Žilinskej univerzity na oddeleniach FNSP Žilina na oboch stupňoch vysokoškolského vzdelávania.

„Ďalšie pokračovanie a skvalitnenie štúdia biomedicínskeho inžinierstva je pre nás zásadná záležitosť, pričom je kľúčová práve spolupráca so žilinskou fakultnou nemocnicou. Prax a poznanie podmienok, v ktorých sa priamo poskytuje zdravotná starostlivosť, predstavuje pre vzdelanie našich absolventov mimoriadne významný fenomén,“ uviedol dekan FEIT UNIZA prof. Ing. Pavol Špánik, PhD.

Biomedicínske inžinierstvo je podľa jeho slov dynamicky sa rozvíjajúci študijný program, ktorého absolventi majú široké možnosti uplatnenia sa v diagnostickej a liečebnej starostlivosti, výskume a vývoji alebo distribúcii zdravotníckej techniky a technológií. „Naším zámerom je neustále pracovať na zdokonaľovaní pedagogického procesu a inovácii poznatkov, ktoré študenti získavajú. Chceme urobiť maximum pre to, aby sme ich kvalitne pripravili pred vstupom na trh práce v oblasti zdravotníctva. Do budúcnosti sme určite otvorení rozšíreniu našej spolupráce so žilinskou nemocnicou nielen v prebiehajúcich aktivitách, ale zároveň v oblasti tvorby nových študijných programov,“ dodal prof. Ing. Pavol Špánik, PhD. ●

26. ROČNÍK KONFERENCIE SEMDOK

TEXT A FOTO ZUZANA ŠURDOVÁ, SJF UNIZA

V dňoch 01. 02. – 03. 02. 2023 sa v Zuberici-Brestová konala medzinárodná konferencia SEMDOK 2023 – 26th International Seminar of Ph.D. Students, pod záštitou Katedry materiálového inžinierstva Strojníckej fakulty Žilinskej univerzity v Žiline.

Účastníci z univerzít a výskumných inštitútov Slovenska, Talianska, Česka, Poľska a Ukrajiny mali možnosť odprezentovať svoje výskumy zamerané na vývoj materiálov v rôznych oblastiach materiálového inžinierstva, najmä hliníkových a horčíkových zliatin, vysokopevných ocelí či v oblastiach povlakovania a simulácie. Záver každej prednášky bol venovaný diskusii, v ktorej sa účastníci mohli prednášajúcich pýtať rôzne otázky k témam, ktoré ich zaujali.

V rámci voľnočasovej aktivity mali účastníci konferencie možnosť prezrieť si Múzeum oravskej dediny s progra-

mom Večer v múzeu – fašiangový. Prehliadka účastníkom napovedala o tom, ako sa vyvíjala ľudová architektúra v rôznych oblastiach Oravy a vyvrcholila krátkym folklórnym programom, ktorým nám bola priblížená oslava Fašiangov na Orave. Konferencia sa už tradične niesla v dobrej nálade a účastníci si z nej odniesli nielen nové informácie z oblasti materiálového inžinierstva, ale aj nové kontakty. ●

THE SECOND INTERNATIONAL WORKSHOP ON ACESYRI: MODERN EXPERIENCE FOR PHD STUDENTS AND YOUNG RESEARCHERS

TEXT JÁN RABČAN KI FRI UNIZA

Zástupcovia Žilinskej univerzity v spolupráci s kolegami z Nazarbajevej univerzity, Satbajevej univerzity a Západokazašskej agrárno-technickej univerzity Zhangir Khan zorganizovali 5-dňový online workshop ACeSYRI: Modern Experience for PhD students and Young Researchers. Tento workshop sa konal 14.–18. novembra 2022. Program workshopu ACeSYRI bol rozdelený do troch základných častí. Prvá časť obsahovala tri plenárne sekcie.

Druhá časť workshopu ACeSYRI pozostávala z piatich pravidelných sekcií, ktoré pokrývajú mnohé aspekty informatiky. V tejto časti odznelo 34 prezentácií výskumníkov z Arménska, Argentíny, Rakúska, Azerbajdžanu, Českej republiky, Nemecka, Francúzska, Talianska, Kazachstanu, Holandska, Slovenska, Ukrajiny, Spojeného

kráľovstva, USA atď. Títo výskumníci prezentovali svoje vlastné úspechy v oblasti výpočtovej inteligencie, teórie spoľahlivosti a hodnotenia rizika, umelej inteligencie atď. Pre mladých výskumníkov zapojených do projektu ACeSYRI boli predstavené moderné trendy vo výskume informatiky.

Tretia časť workshopu ACeSYRI zahŕňala prezentácie mladých výskumníkov. Do tejto časti bolo vybraných 37 prezentácií mladých výskumníkov z partnerských organizácií projektu ACeSYRI a iných univerzít. Tieto prezentácie odporučili členovia Programového výboru workshopu ACeSYRI. Vlastné výsledky v tejto časti prezentovali mladí výskumníci z Kazachstanu, Moldavska, Slovenska, Ukrajiny atď. Abstrakty týchto prezentácií boli zverejnené na webovej stránke ACeSYRI (<https://ki.fri.uniza.sk/ACeSYRI2022>) a Knihe abstraktov RECI a ACeSYRI (ISBN 978-80-554-1918-3).

Sme si istí, že účasť na workshope ACeSYRI zvýšila potenciál mladých výskumníkov z európskych a kazašských univerzít. V budúcnosti plánujeme organizáciu ďalšieho workshopu. ●

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ACESYRI

REZILIENČNÝ PRÍSTUP V MEDZIKULTÚRNEJ PRÍPRAVE BUDÚCICH UČITEĽOV NA SLOVENSKU, UKRAJINE, V POĽSKU A ČESKEJ REPUBLIKE

TEXT EVA ŠKORVAGOVÁ FOTO DANIEL STEHLÍK

Fakulta humanitných vied UNIZA spoločne s Národnou univerzitou Ostroh akadémie (Ukrajina), Univerzitou Palackého v Olomouci (Česká republika) a Univerzitou v Bielsko-Biala (Poľsko) získala na riešiteľské obdobie: október 2022 – marec 2024 grant z medzinárodného vyšehradského fondu V4 na projekt, ktorého predmetom poznávanie je interkultúrna príprava budúcich učiteľov na Ukrajine, Slovensku, Poľsku a Českej republike. Intenciou riešiteľského kolektívu je počas dva a pol roka trvania projektu uskutočniť sériu prednášok a praktických kurzov na Národnej univerzite Ostroh akadémie, keďže jedným z cieľov projektu je poskytnúť budúcim učiteľom predovšetkým základných škôl psychologické a didaktické nástroje na vytvorenie bezpečného priestoru na vyučovanie.

Halyna Handzilevska, profesorka Katedry psychológie a pedagogiky Národnej univerzity Ostroh akadémie uviedla, že na zlepšenie, posilnenie psychologické podpory a odolnosti dieťaťa potrebujú učители aj rodičia zdroj, ktorý môžu v tomto procese využiť. Preto sa spoluriešitelia projektu z FHV UNIZA (konkrétne PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD., Mgr. Eva Leláková, PhD., Mgr. Olena Hundarenko, PhD. a Mgr. PhDr. Eva Škorvagová, PhD.) a Národnej univer-

zity Ostroh akadémie rozhodli preskúmať silu ukrajinských ľudových rozprávok v oboch jazykových mutáciách. V deň výročia Ostroh akadémie nahrali so študentmi oboch univerzít ukrajinsko-slovenské video založené na známej ukrajinskej rozprávke: „Rukavičky“. Ukrajinské deti žijúce na Ukrajine, ako aj na Slovensku tak už od novembra 2022 majú možnosť počúvať (aj sledovať) túto dvojязыčne spracovanú rozprávku. „Som veľmi vďačná študentom oboch univerzít, ako aj psychológom – praktikom, ktorí pomáhajú prehľbovať zakódované možnosti metaforického rozprávania nášho ľudu,“ zhrnula profesorka Halyna Handzilevska.

Dňa 31. októbra 2022 sa v rámci projektu uskutočnila aj vyžiadaná on-line prednáška Evy Škorvagovej, psychologičky a kognitívno-behaviorálnej terapeutky, supervízorky z FHV UNIZA pre vysokoškolských študentov vzdelávacieho programu primárne vzdelávanie s rozšíreným štúdiom anglického jazyka (Ostroh akadémia, Ukrajina) na tému „Kognitívno-behaviorálna terapia mutizmu“.

Na záver prednášky bola zdôraznená rola školského psychológa a rola pedagogického asistenta učiteľa, ako vzťahových osôb, bez ktorých nie je skutočná zmena možná. Rovnako dok-

torka Škorvagová poukázala na skutočnosť, ako veľmi je pre dieťa dôležité nájsť v škole spoľahlivého a starostlivého dospelého, ktorý prijíma dieťa so všetkým, čo k nemu patrí a primárne pomáha v školskom prostredí uspokojovať jeho potrebu bezpečia a prijatia. Celý riešiteľský kolektív je presvedčený, že vďaka projektovým aktivitám a tímovej spolupráci prispeje k podpore reziliencie ukrajinských detí a dospelých v ich krajine ako aj na Slovensku, a následne aj v Poľsku a Českej republike a pomôže im tak spoznávať emócie, presvedčenia a hodnoty druhého a súčasne objavovať nové spôsoby, ako o sebe a svojich problémoch premýšľať. ●

PODPORA PSYCHICKEJ ODOLNOSTI DETÍ A DOSPELÝCH CEZ VZŤAH ZALOŽENÝ NA BEZPEČÍ A DÔVERE

TEXT EVA ŠKORVAGOVÁ

Výsledkom ďalšej aktivity realizovanej v rámci grantu z medzinárodného Vyšehradského fondu V4, ktorý získala Fakulta humanitných vied UNIZA s Národnou univerzitou Ostroh akadémie (Ukrajina), Univerzitou Palackého v Olomouci (Česká republika) a Univerzitou v Bielsko-Biala (Poľsko) na riešiteľské obdobie: október 2022 – marec 2024, je uskutočnenie on-line prednášky doktorky Dušany Priehradnej (riaditeľka Inštitútu Rodinnej terapie a terapie vzťahovej väzby, Slovensko).

Doktorka Dušana Priehradná sa ukrajinským vysokoškolským študentom prihovorela dňa 25. novembra 2022. Počas prednášky bola v kontinuite reziliencie

jasne identifikovaná línia témy viažuca sa na teóriu vzťahovej väzby, na poznanie rodiny v kontexte nových výskumov a klinickej praxe. Vzťahová väzba, ktorú si dieťa vytvorí počas prvých mesiacov a rokov svojho života, zásadným spôsobom ovplyvní jeho vytváranie vzťahov k vrstovníkom aj k prvým sexuálnym partnerom v priebehu dospelovania.

Predstavením teórie attachmentu prednášajúca poskytla budúcim psychológom a učiteľom nový pohľad na žiakov s problémovým správaním. Dovolila im nahliadnuť pod povrch správania týchto detí a uvidieť tam ich strach a nenaplnené potreby. Cez porozumenie

vzťahových vzorcov správania detí boli študenti vedení k nachádzaniu nových spôsobov práce a komunikácie s nimi. Bola im zdôraznená ich profesijná rola vzťahovej osoby, ktorá sa stáva hodnotnou ochranou pri strachoch a úzkostiach dieťaťa.

Vďaka realizácii jednotlivých aktivít počas celého obdobia trvania projektu, úzkej medzinárodnej tímovej spolupráci a v zmysle odkazu Levi-Montalciniho: „Predovšetkým, nebojte sa ťažkých chvíľ. To najlepšie prichádza za nimi“, prispejeme k podpore reziliencie detí a dospelých nielen vo všetkých krajinách zastúpených v projekte, ale aj v širšom európskom kontexte. ●

UNIZA MEDZI TOP 12 INŠTITÚCIAMI V PROJEKTE eTWINNING

TEXT A FOTO CAROLINE ANN DANĚK KYZEK A ZUZANA KOLAROVSKÁ

Žilinská univerzita v Žiline je od roku 2005 zapojená do eTwinningových aktivít, ktoré sú zamerané na medzinárodnú spoluprácu škôl. eTwinning je súčasťou európskeho programu Erasmus+. Jeho zámerom je rozvíjať medzinárodnú spoluprácu medzi učiteľmi z rôznych krajín, tvoriť spoločné projekty a tým zdieľať skúsenosti a príklady dobrej praxe. Zároveň prispieva k profesijnému rozvoju v oblasti projektového vyučovania a využívania rozličných digitálnych nástrojov využitelných v pedagogickej praxi.

eTwinningové aktivity boli spočiatku určené pre len materské, základné a stredné školy. V posledných rokoch eTwinning preniká aj na univerzitnú pôdu a ponúka spoluprácu budúcim učiteľom (študentom pedagogických smerov štúdia) v ich lepšej pripravenosti do praxe. Už počas štúdia sa študenti môžu zapojiť do medzinárodných projektov a zažiť projektové vyučovanie v praxi, spolupracovať so zahraničnými študentmi pedagogiky a participovať na projektových úlohách.

Zostaviteľkou takýchto projektov na UNIZA je Caroline Ann Daněk Kyzek, M.A., PhD. z Katedry anglického jazyka a literatúry, Fakulty humanitných vied, ktorá s podporou pracoviska eTwinning Slovensko každý semester zapája študentov do medzinárodných projektov. Projekty sú úzko naviazané na samotný vzdelávací obsah v konkrétnych predmetoch, ktoré študenti FHV absolvujú. V doteraz realizovaných projektoch mohli študenti FHV so svojimi projektovými partnermi zo Španielska, Talianska a Severného Macedónska rozvíjať

svoje kompetencie, kooperovať na projektových aktivitách, ktoré im ako budúcim pedagógom pomôžu v ich budúcej praxi. Študenti mali možnosť okrem iného v rámci projektu spoločne diskutovať v anglickom jazyku, zaujať postoj k aktuálnym spoločenským témam, rozvíjať kritické myslenie, rešpektovať názor a kultúru iných. V neposlednom rade študenti rozvíjajú svoje digitálne kompetencie, pripravujú rôzne videá, podcasty a využívajú rozličné online kolaboratívne nástroje.

Spolupráca na diaľku je pre mnohých študentov výzvou a vďaka zručnosti využívania digitálnych technológií dokážu virtuálne spolupracovať so zahraničnými študentmi.

Tešíme sa, že eTwinning má svoje miesto pri príprave študentov fakulty

humanitných vied. Už teraz sa plánuje eTwinning projekt na ďalší semester, ktorý prinesie do bežnej výučby nielen radosť z učenia, ale aj spoznanie nových digitálnych nástrojov a v neposlednom rade nadviazanie kontaktov so zahraničnými univerzitami.

Za doteraz realizované eTwinning aktivity bola koncom roka 2022 UNIZA nominovaná medzi TOP 12 univerzít v Európe. Zástupcovia Európskej komisie hodnotili viaceré kritériá v oblastiach: implementácia projektu, integrácia do kurikula vzdelávania ako aj výsledky výskumu. Víťazná Európska cena za počiatočné vzdelávanie učiteľov 2022 bola napokon udelená talianskej University of Florence. Avšak ambície získať Európsku cenu za počiatočné vzdelávanie učiteľov je metou do ďalšieho obdobia. ●

MEDZINÁRODNÉ OCENENIE ODBORNÍKOV

Z ÚSTAVU ZNALECKÉHO VÝSKUMU A VZDELÁVANIA UNIZA

TEXT A FOTO **TIBOR KUBJATKO**, ÚZVV UNIZA

V dňoch 26. - 28.10. 2022 sa v Štrasburgu, v priestoroch Európskeho parlamentu, uskutočnila 30. výročná konferencia významnej európskej organizácie forenzných analytikov z oblasti cestnej dopravy - EVU - Európske združenie pre výskum a analýzu dopravných nehôd so sídlom v Berlíne.

Konferencie sa zúčastnilo viac ako 200 odborníkov s medzinárodnou účasťou z oblasti bezpečnosti dopravy a analýzy dopravných nehôd. Medzi aktívnych prispievateľov patrili aj zástupcovia Ústavu znaleckého výskumu a vzdelávania (ÚZVV).

Na slávnostnom vyhodnotení konferencie získal ocenenie za najväčší vedecký prínos príspevok s názvom "Impact of vehicle electrification on fundamental accident reconstruction parameters" (Vplyv elektrifikácie vozidla na základ-

né parametre rekonštrukcie dopravnej nehody), ktorého hlavným autorom bol

Dipl. - Ing. Daniel Paula (doktorand 3. ročníka UNIZA). Spoluautormi uvedeného príspevku boli Ing. Tibor Kubjatko PhD., LL.M. (ÚZVV UNIZA) a Dr. - Ing. Klaus Johann Böhm (absolvent doktorandského štúdia UNIZA).

Pri príležitosti 30. výročia vzniku Európskeho združenia pre výskum a analýzu dopravných nehôd boli členmi predstavenstva tejto organizácie udelené mimoriadne ocenenia. Cenu za nenahraditeľný prínos pre Európske združenie pre výskum a analýzu dopravných nehôd získal jej zakladajúci a dlhoročne pôsobiaci člen prof. Ing. Gustáv Kasanický, CSc., MBA (riaditeľ ÚZVV UNIZA a ÚSI ŽU).

Na konferencii sa okrem iného uskutočnilo valné zhromaždenie Európskeho združenia pre výskum a analýzu dopravných nehôd, na ktorom boli po skončení platnosti doterajších mandátov vykonané voľby nového vedenia. Novým predsedom združenia sa stal Dr. - Ing. Michael Weyde (medzinárodný expert z oblasti analýzy dopravných nehôd, absolvent doktorandského štúdia UNIZA). Za nového tajomníka združenia bol zvolený Ing. Tibor Kubjatko, PhD., LL.M (ÚZVV UNIZA). ●

ANKETA

Novovymenovaných docentov sme sa spýtali, čo najdôležitejšie na UNIZA v roku 2022 zažili, uskutočnili alebo zmenili. A čo ich čaká v roku 2023, aké najbližšie plány majú chuť zrealizovať?

Eduard Kolla,
Ústav znaleckého výskumu a vzdelávania

Na ÚZVV UNIZA sa venujem najmä kvantitatívnemu vyťažovaniu digitálnych videostôp, forenzej biomechanike a nárazovým skúškam. V posledných rokoch dochádza k značnému nárastu dostupnosti digitálnych videodát z priebehu dopravných nehôd najmä z dôvodu rastúcej vybavenosti cestnej infraštruktúry bezpečnostnými kamerami a cestných vozidiel vozidlými kamerami. Preto ma teší, že sme v roku 2022 výrazne posunuli forenznú videoanalýzu dopredu vo vzťahu k metódam objektívnej rekonštrukcie dopravných nehôd z videodát a k metódam verifikácie časovania bezpečnostných a vozidlových kamier. Tieto výsledky majú rýchly transfer poznatkov do znaleckej praxe a viditeľný socio-ekonomický dopad na spoločnosť. Rovnako majú tieto výsledky značnú využiteľnosť v príbuzných odboroch, ako je napríklad realizácia cestnej dopravnej inšpekcie.

V roku 2023 sa ťažisko mojej práce presunie viac na oblasť forenzej biomechaniky. Predpokladám ďalší posun v realizácii rodiny matematicko-fyzikálnych modelov ľudských tiel pre použitie v simulačných programoch pre analytikov dopravných nehôd. Rovnako predpokladám ďalší posun v konštrukcii novej generácie biomechanicky vernej skúšobnej figuríny určenej najmä pre nárazové skúšky so zraniteľnejšími účastníkmi cestnej premávky. S tým súvisí aj konštrukcia zariadenia pre in-house testovanie mechanických vlastností komponentov figuríny pri rázovom namáhaní. V neposlednom rade by sme chceli zapojiť pracovisko do riešenia projektov EÚ súvisiacich s bezpečnostnými otázkami elektromobility a realizáciou cestnej dopravnej inšpekcie.

Patrik Hrkút,
katedra softvérových technológií FRI

V minulom roku sa podarilo vypredať náklad našej knihy Webové technológie v príkladoch, na ktorú sme niekoľko rokov zbierali príklady. Veľmi ma potešilo, že naši študenti, a nielen oni, v dobe internetu ešte čítajú knihy. Takisto sme na našej fakulte privítali viac ako 20 zahraničných študentov v rámci programu Erasmus, čo ma veľmi teší, pretože to svedčí, že sa naša fakulta dostáva do povedomia zahraničných študentov. V minulom roku sme úspešne ukončili projekt IT akadémie, kde na nám spolu s ostatnými kolegami z fakulty podarilo vyškoliť niekoľko desiatok stredoškolských učiteľov informatiky, aby mohli svojim študentom ukázať zaujímavé informatické projekty a možno ich prilákať k jej štúdiu. Spolu so študentmi, kolegyňou Ing. Luciou Lendelovou, Ph.D. MBA a za spolupráce s firmou KIA sa nám podarilo do finálnej podoby dostať webovú manažérsku hru pre simuláciu chodu podniku, ktorá bude slúžiť pre vzdelávanie manažérov a aj našich študentov.

V roku 2023 by som spolu s naším tímom chcel pokračovať vo výskumnej práci v oblasti spracovania prirodzeného jazyka, pretože táto oblasť je v súčasnosti veľmi sledovaná nielen vedcami, ale dostáva sa aj do bežného života. Určite mnohí z vás vyskúšali rozhovor s umelou inteligenciou Chat GPT, ktorá ako prvá vie viesť rozhovor, takmer nerozoznateľný od komunikácie s človekom, na rôzne témy a dokonca aj v slovenskom jazyku. Naše ambície síce nie sú až tak veľké, že by sme jej chceli konkurovať, pracujeme však na metódach inteligentnej opravy slovenskej gramatiky v textoch, kde nám umelá inteligencia môže výrazným spôsobom pomôcť. Verím, že sa nám nakoniec podarí vytvoriť riešenie, ktoré pomôže žiakom a študentom zvládnuť nástrahy slovenského jazyka.

Michal Titko,
katedra krízového manažmentu FBI

Vo svojej vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti sa venujem problematike krízového manažmentu so zamieraním na posudzovanie zraniteľnosti a pripravenosti spoločnosti na krízové javy. Nevyhnutnou súčasťou tejto problematiky je aj skúmanie vplyvu a dopadov krízových javov na spoločnosť ako aj kritické posudzovanie aplikovaných postupov na riešenie vzniknutých situácií. Ako ukazujú nedávne udalosti a problémy spojené s pandemiou COVID-19 alebo aj inými krízovými javmi, ako sú povodne, víchrice či zosuvy pôdy, je zrejmé, že adekvátna príprava na krízové javy je nevyhnutným predpokladom na znižovanie dopadov takýchto udalostí a taktiež pre zvyšovanie bezpečnosti obyvateľstva. V poslednom roku (2022) som práve všetky moje získané poznatky a skúsenosti mohol pretaviť do habilitačnej práce, ktorá sa tejto problematike bližšie venovala.

Zámerom mojej ďalšej práce je posúvať hranice našich vedomostí a prehĺbiť pochopenie súvislostí na úseku krízového manažmentu a snažiť sa navrhnúť opatrenia, ktoré prispievajú k redukcii rizík krízových javov. V danom smere je pre mňa do budúcnosti veľkou výzvou skúmať vplyv klimatickej zmeny na výskyt a závažnosť krízových javov v našich podmienkach a v tejto súvislosti skúmať aj vývoj zraniteľnosti obyvateľstva voči rizikám zmeny klímy a hľadať možnosti efektívnej adaptácie na tieto zmeny. Prajem si, aby každý z nás svojou štipkou snahy a angažovanosti prispel k tomu, aby sme mohli akýmkoľvek budúcim hrozbám čeliť lepšie pripravení a bez výčitiek.

Milan Smetana,
katedra teor. elektr. a biom. inžinierstva FEIT

V rámci neustáleho zvyšovania kvality pedagogického procesu pre študentov FEIT, sa v uplynulom roku podarilo realizovať kompletnú „revitalizáciu“ výučbového laboratória elektrických obvodov, a to nielen na úrovni prístrojovej a meracej techniky, ale taktiež v rámci prípravy nových laboratórnych úloh, ktoré sú v súčasnosti priamou odpoveďou na aktuálne požiadavky praxe. Laboratórium, s ktorým prídu do kontaktu všetci študenti prvého ročníka, musí spĺňať dynamicky sa meniace požiadavky, reflektovať potreby študentov a taktiež byť primerane reprezentatívne. Je preto veľmi potešujúce, že na základe spätnej väzby od študentov, tento počín už teraz možno hodnotiť ako veľmi úspešný.

Je všeobecne známe, že v rámci úspešného riešenia výskumných úloh, sa UNIZA ako celok, rozhodne má čím pochváliť. Snahou nášho pracoviska (KTEBI, FEIT), spolu s ďalšími partnermi, je aj v tomto roku sa uchádzať o ďalší grant APVV, ktorým by sa plynulo nadviazalo na aktuálne riešený projekt s názvom „Biokompatibilita a objektivizácia elektromagnetického poľa sietovej frekvencie v husto osídlených oblastiach“, čo je v súčasnosti vysoko diskutovaná téma u širokej odbornej, ale taktiež aj laickej verejnosti. Tepelné biologické účinky elektromagnetických polí sú regulované medzinárodnými smernicami (ICNIRP), avšak netepelné účinky na biologické štruktúry, aj napriek početným vedeckým dôkazom a štúdiám, stále nie sú uvažované. Okrem sledovaných účinkov na bunkovej úrovni, je oblasťou skúmania napríklad možné riziko vzniku tzv. elektrického (mikro)šoku, s ktorým sa stretávajú najmä cyklisti v miestach krížovania cyklotrás s vedeniami VN, čoho následkom môže byť čiastočná strata koncentrácie, prípadne úraz.

PRVÝ PONOVBROVÝ REKTOR UNIZA, PROF. PAVOL KLUVÁNEK

Univerzita stratila veľkú osobnosť medzinárodného významu, ktorá výrazne ovplyvnila jej smerovanie. Prof. RNDr. Pavol Kluvánek, CSc. bol prvým zvoleným ponovembrovým rektorom (1990 – 1993). Na vtedajšej katedre matematiky vybudoval oddelenie matematických metód v doprave, ktoré sa stalo základom pre vznik samostatnej katedry matematických metód v doprave. Všade tam, kde pôsobil, formoval mnoho ľudí, a to odborne i ľudsky. Osobitná pozornosť patrí jeho vedeckej

prof. RNDr. Pavol Kluvánek, CSc.

práci, v ktorej sa zamerával na zavádzanie progresívnych metód riešenia problémov technológie práce v dopravných systémoch. Významne prispel k zmene štruktúry univerzity rozdelením fakulty strojníckej a elektrotechnickej na fakultu strojnícku a fakultu elektrotechnickú, k osamostatneniu stavebnej fakulty a ku vzniku Fakulty riadenia a informatiky Žilinskej univerzity v Žiline. Opustil nás vo veku 86 rokov. Česť jeho vzácnej pamiatke a vďaka za vykonanú prácu i spoločné poznanie. ●

OPUSTIL NÁS PAVOL KUKUČA, EMERITNÝ PROFESOR SJF UNIZA

„Jednou z vlastností, ktorá je v ľuďoch zakorenená, je snaha po voľnosti“ – týmito slovami začínajú autori – vrátane Pavla Kukuču úvod monograficky spracovanej publikácie „Dopravný prostriedok – jeho motor (EDIS - vydavateľstvo ŽU 2007, 3. vydanie). Neoddeliteľnou súčasťou voľnosti je nielen voľnosť pohybu, ale aj voľnosť slova ako výrazu vôle, myšlienky a tvorivej práce i aktívneho vzťahu a porozumenia medzi uvažujúcimi bytosťami. Prof. Ing. Pavol Kukuča, PhD., emeritný profesor SJF UNIZA v Žiline, nás opustil 16. 01. 2023 vo veku 77 rokov.

Táto spomienka na kolegu vedeko-pedagogického pracovníka, ktorý podstatnú časť svojho života aktívne pôsobil na Strojníckej fakulte Žilinskej univerzity v Žiline, je pokusom zvýrazniť slovami jeho aktivity. Bol nielen pedagógom, riadiacim funkcionárom, vedcom objavujúcim nové fakty a ich súvislosti, ale aj vedeckým redaktorom a recenzentom publikácií zameraných najmä na energetické zdroje – spaľovacie motory a ich využívanie v technickej praxi. Osvojil si zásadu pracovať „ad fontes“. Svoju erudíciu si nikdy nenechával pre seba. Rád ju odovzdával nielen študentom inžinierskeho štúdia, svojim doktorandom, ale aj záujemcom z praxe.

prof. Ing. Pavol Kukuča, PhD.

Pavol Kukuča sa narodil 25. novembra 1945 v Haluziciach okr. Nové Mesto nad Váhom. Absolvoval Strednú priemyselnú školu strojnícku v Novom meste nad Váhom a v roku 1969 promoval na Strojníckej fakulte Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave. Od roku 1973 pracoval na Katedre koľajových vozidiel, motorov a zdvíhadiel Strojníckej fakulty Žilinskej univerzity. Kandidátsku dizertačnú prácu vypracoval na tému „Dynamické namáhanie ventilového rozvodu typu OHV“. Habilitačnú prácu spracoval na tému „Dynamické problémy spaľovacích motorov“. V roku

1998 bol menovaný profesorom v odbore „dopravná a manipulačná technika“. V pedagogickej i vedecko-výskumnej činnosti sa venoval problematike dynamiky spaľovacích motorov so zameraním na ventilové rozvody. Je autorom a spoluautorom viac ako 100 publikácií uverejnených na Slovensku i v zahraničí. Medzi najvýznamnejšie spoluautorské publikácie patrí monografia „Dopravný prostriedok a životné prostredie“, ktorej Literárny fond SR udelil prémiiu v sekcii pre vedeckú a odbornú literatúru a počítačové programy. Bol členom spoločnej odborovej komisie pre doktorandské štúdium v odbore „energetické stroje a zariadenia“ a členom Slovenskej asociácie strojníckych inžinierov. Pôsobil ako riadny profesor na Katedre dopravnej techniky SJF a po odchode do dôchodku ako emeritný profesor. S manželkou Jankou Kukučovou vytvorili nielen tvorivé rodinné prostredie pre syna Martina a dcéru Katarínu, ale svojím bohatým intelektuálnym a duchovným životom do veľkej miery determinovali aj ich životné cesty. Česť Tvojej pamiatke, pán profesor. ●

TEXT VLADIMÍR HLAVŇA, KET SJF UNIZA

NAJPREDÁVANIEŠIE PUBLIKÁCIE

TEXT **DARINA MRAVCOVÁ** EDIS-VYDAVATEĽSTVO UNIZA

Predaj publikácií zaznamenal v roku 2022 oproti predchádzajúcim dvom rokum nárast. I po ukončení pandemického obdobia zákazníci vo veľkej miere využívali služby eshopu, ktorý naďalej významne prispieval k prezentácii a predaju publikácií.

V rebríčku predajnosti sa na prvých troch miestach umiestnili skriptá, nasledované vysokoškolskými učebnicami. Najpredávanejšou knihou roka 2022 z publikácií vydávaných pre UNIZA sa stalo skriptum Sjf autorov: Konečná, Tillová, Vaško, Markovičová: Materiály II. Návod na cvičenia v počte 96 ks. V kategórii vysokoškolské učebnice, vedecké monografie bola napredávanejším titulom učebnica z fakulty SvF autorky Papánová: Pružnosť a plasticita v počte 77 ks. ●

P.č.	Autor	Názov	Ks
1.	R. Konečná, E. Tillová, A. Vaško, L. Markovičová	Materiály II. Návod na cvičenia	96
2.	J. Frnda, V. Šimková	Informatika pre FPEDAS - MS EXCEL	94
3.	O. Bokúvka, R. Konečná, E. Tillová, P. Skočovský	Materiály I. Návod na cvičenia	85
4.	Z. Papanová	Pružnosť a plasticita	77
4.	D. Gonda	Algebra	77
5.	P. Böhm a kol.	Matematika. Zbierka úloh pre 1. ročník FPEDaS	74
6.	A. Kucharčíková, B. Holková, Z. Kozubíková, Z. Staníková, E. Tokarčíková	Základy ekonomickej teórie - cvičebnica	65
7.	J. Gnap, M. Poliak, J. Sosedová, J. Jagelčák	Zasielateľstvo	63
8.	P. Böhm a kol.	Zbierka príkladov a úloh z matematiky pre prijímacie skúšky na vysoké školy	61
9.	J. Moravec, M. Michalková	Tvárnenie v aplikáciách a príkladoch	57
10.	P. Seemann	Komunikačné techniky	53
11.	J. Bronček	Konštruovanie 1	51
12.	E. Sventeková, Z. Urbancová	Logistika výrobného podniku	49
13.	S. Pitoňáková	Úvod do štúdia mediálnych produktov	47
14.	J. Moravec, J. Bílik	Technológia tvárnenia v 99 heslách	43
14.	L. Švábová, P. Ďurana, M. Ďurica	Deskriptívna a induktívna štatistika	43
15.	E. Gregová	Makroekonómia	41
15.	A. Novák, A. Novák Sedláčková, M. Janovec	Komunikačné systémy v letectve	41
15.	M. Brodňan, A. Čavojcová, J. Jošt	Stavebné materiály. Návod na cvičenia	41
16.	I. Kubasáková, M. Šulgan, J. Kubáňová	Logistika pre zasielateľstvo a cestnú dopravu	39
17.	A. Velas, Z. Zvaková, M. Boroš	Fyzická ochrana objektov	32
18.	Š. Jangl, V. Kavický, L. Figuli, Z. Zvaková	Výbušniny a ochrana pred ich deštruktívnymi účinkami. II. diel: Účinky výbuchu na objekty a ochrana pred nimi	30
19.	G. Lajčáková	Statika stavebných konštrukcií	29
20.	Š. Jangl, V. Kavický, L. Figuli, Z. Zvaková	Výbušniny a ochrana pred ich deštruktívnymi účinkami. I. diel: Výbušniny, prekursori a nástražné výbušné systémy	28

MEDIÁLNY TRÉNING NA FAKULTE HUMANITNÝCH VIED JE PREPOJENÝ S PRAXOU

TEXT **KMKD FHV UNIZA**

FOTO **DANIEL STEHLÍK**, KMKD FHV UNIZA

Začiatkom decembra uplynulého roka mali študenti KMKD možnosť zúčastniť užitočného podujatia – interaktívneho stretnutia s mediálnym manažérom Mgr. Martinom Kollárom, ktorý pôsobí v športovom klube MŠK Žilina. Hlavnou témou akcie bolo konfrontovať študentov s reálnou pracovnou náplňou mediálneho manažéra športového klubu, a teda oboznámiť ich s profesionálnou činnosťou na pracovnej pozícii, ktoré môže byť v budúcnosti jednou z mnohých pozícií uplatnenia sa v praxi. Stretnutie bolo organizované v rámci výučby predmetu vybrané kapitoly z mediálneho koučingu, ktorý na KMKD vedie doc. Mgr. Marián Grupač, PhD.

V rámci úspešného absolvovania študijného programu mediamatika a kultúrne dedičstvo na KMKD FHV UNIZA

pedagógovia sprostredkujúajú študentom možnosti využiť vedomosti a skúsenosti z účinnej osobnej spolupráce s médiami tak, aby budúci absolventi, napríklad aj v rámci skúsenosti z predmetu vybrané kapitoly z mediálneho koučingu, boli schopní demonštrovať

a v profesionálnej praxi správne uplatniť kompetentnosti vo forme praktických zručností v oblasti mediálnych vystúpení a boli tak schopní profesionálne a efektívne viesť poradenstvo vo sfére mediálnych expozícií. ●

MEDART 2.0 – RETROSPEKTÍVNA BUDÚCNOSŤ

TEXT **MARTINA JOMBÍKOVÁ**, KMKD FHV UNIZA

FOTO **ADRIÁNA HASKOVÁ**, KMKD FHV UNIZA

Študenti Katedry mediamatiky a kultúrneho dedičstva (KMKD) na Fakulte humanitných vied využili možnosť opäť sa zviditeľniť svojou kreativitou a šikovnosťou. 30. november 2022 znamenal návrat ku každoročnej tradícii, ktorej autorkou myšlienky je PhDr.

Slavka Pitoňáková, Každý rok, v ktorom sa MedART organizoval od roku 2008, bol odlišný obsahom, formou či tematikou. Po dištančnej odmlke sa tohtoroční organizátori rozhodli zmeniť MedART na MedART 2.0 s podtitulom retrospektívna budúcnosť. Mladí

organizátori sa nebáli akejkoľvek výzvy a oslovovali študentov, potenciálnych sponzorov i hostí, s ktorými KMKD naviazala nové priateľstvá a spolupráce do budúcnosti. Začiatok hlavného programu priniesol výrok „Bez kultúry sa žiť nedá“. Návštevníci MedART-u 2.0 sa mohli v akejkoľvek časti programu stať súčasťou nebuduteľnej atmosféry čítania autorskej tvorby, vnímania elektronickej hudby a pod. Nebolo dôležité upozorniť len na novodobú technológiu, ale dokázať ju prepojiť so zaužívanými aspektmi analógovej doby. Proces komponovania celodenného programu bol náročný, priniesol však zaslúžené ovocie v podobe zaujímavých prednášok, virtuálnu realitu, DJ workshop, krst študentského časopisu KONTAKT, či výstavu prác viacerých študentov KMKD. K usmerňovaniu príprav počas dvoch mesiacov prispel svojimi skúsenosťami aj Mgr. Matej Somr, PhD., ktorý bol dôležitou súčasťou tímu. ●

ZIMNÉ TELOVÝCHOVNÉ SÚSTREDENIA 2023

TEXT ĽUDMILA MALACHOVÁ FOTO ÚTV UNIZA

Ústav telesnej výchovy UNIZA každoročne pripravuje do ponuky zimných telovýchovných sústreďení domáce i zahraničné lyžiarske strediská tak, aby naši študenti a zamestnanci mali možnosť využiť čo najlepšie podmienky pre zimné športy. Väčšinu plánovaných akcií máme už za sebou, hoci zima sa ešte zďaleka nekončí.

Zo slovenských lyžiarskych stredísk sme vybrali Nízke Tatry – Kosodrevinu, kde sa prihlásilo do dvoch turnusov spolu 44 našich študentov. Tí „kurzovali“ súbežne so zástupcami ďalších slovenských univerzít, takže o nadväzovanie priateľstiev nebola núdza. Toto domáce lyžiarske stredisko nám ponúka super lyžovačku na severnej i južnej strane Chopku, čím sa kredit tohto strediska výrazne zvýšil.

Do zahraničnej ponuky sme zaradili nám už dobre známy Mölltaler Gletscher, ktorý patrí medzi najpredávanejšie lyžiarske strediská uplynulých sezón a láka všetkých milovníkov bieleho športu. Štyri desiatky účastníkov v dvoch termínoch týchto sústreďení zároveň využili možnosť otestovať aj neďaleké strediská Lienz Hochstein, Kals-Matrei a Ankogell. Do rakúskeho Dienten am Hochkönig sme vycestovali v dvoch turnusoch. Lyžiarsky región Hochkönig v Salzburgsku je veľmi vyhľadávaný. V troch oblastiach Maria Alm, Dienten a Mühlbach nájdú návštevníci oveľa viac, než by sa na prvý pohľad mohlo zdať. Extrémne bohatá snehová prikrývka počas februárového sústreďenia bola adrenalinovým sppestrením a zážitkom pre každého lyžiarskeho nadšenca.

V závere januára sa partia našich študentov zúčastnila trojdňového skitouringového kurzu vo Veľkej Fatre. Prvý sneh zimnej sezóny, priaznivé počasie aj snehové podmienky boli začínajúcim „skialpinistom“ zárukou výdatnej dávky fyzickej aktivity a skúseností, nevyhnutných pre bezpečnú lyžiarsku turistiku v horách. Hlavnou výhodou skitouringu je únik z preľudnených zjazdoviek do tichej prírody hôr, možnosť lyžovať v neporušenom snehovom prašane, a popri tom obdivovať krásne scenérie slnkom zaliatych končiarov. Keď ku tomu všetkému pridáme veselú partiu mladých ľudí a chatu bez signálu a náznaku civilizácie, máme záruku skvelého dobrodružstva.

Zima je v plnom prúde a ďalšie plánované akcie nás ešte čakajú. Jednou z nich je februárové sústreďenie bežeckého lyžovania v obľúbenom hraničnom stredisku Kasárne Javorníky. Beskydsko - Javornícka magistrála patrí medzi najznámejšie a najvyhľadávané lokality pre začiatočníkov aj skúsených bežkárov. Záujem o tento druh zimného sústreďenia prejavili dve desiatky našich študentov a zamestnancov.

Zimných telovýchovných sústreďení 2023 organizovaných Ústavom telesnej výchovy a AC UNIZA sa zúčastnilo 158 lyžiarov, snoubordistov a skialpinistov.

Lyžiarska sezóna stále trvá a aktéri univerzitného šampionátu ladia formu na marcové Majstrovstvá Žilinskej univerzity v alpskom lyžovaní a snoubordingu. Veríme, že ich 25. ročník bude parádnu bodkou za tohtoročnou zimou. O tomto univerzitnom podujatí vás budeme podrobnejšie informovať. ●

ŽILINSKÁ UNIVERZITA
V ŽILINE

AC UNIZA
ŠPORTOVÝ KLUB

25. ročník

OTVORENÉ MAJSTROVSTVÁ UNIZA V ALPSKOM LYŽOVANÍ A SNOUBORDINGU

Disciplína:
OBROVSKÝ SLALOM

VRÁTNÁ - PASEKY

16. 3. 2023

pod záštitou rektora UNIZA

Štartovné:

12 € študenti a zamestnanci UNIZA

15 € študenti a zamestnanci iných univerzít a VŠ

V cene štartovného je celodenný skipas a doprava autobusom!!!

Prihlášky mailom na: utv@uniza.sk do 14. 3. 2023 do 15:00 hod.

Propozície pretekov nájdete na stránke ÚTV UNIZA:

<http://utv.uniza.sk>